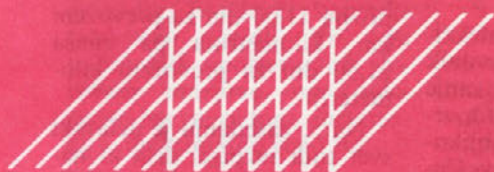


GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO



# NOVOTEKS

ŠT. 3 LETO XIII — MAREC 1985



# Iz dela samoupravnih organov

V zadnjih dneh januarja in prvi polovici februarja so se sestali vsi delavski sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb ter delavski sveti delovne organizacije.

Vsi delavski sveti so obravnavali in sprejeli plane za letošnje leto — plan zaposlenih, ki za delovno organizacijo predvideva 2.903 delavcev, plan nadur (97.100) in plan proizvodnje, ki znaša za:

- konvertirnico 1.050.000 B kg,
- predilnico Novo mesto 450.000 B kg,
- pripravo 1.240.192 kg,
- tkalnico 7.102.579 votkov,
- oplemenitilnico 3.266.551 m tkanin in 236.018 m pletenin,
- pletilnico 2.830.200 obratov oz. 236.018 m
- TO Predilnico Metliko 1.157.367 B kg,
- TO Konfekcijo I Novo mesto 315.802 kosov,
- TO Konfekcijo II Vinica 353.867 kosov,
- TO Konfekcijo III Trebinje 825.500 kosov,
- kooperacijo 630.331 kosov,

— plan prodaje 2.004.000 m tkanin in pletenin na domačem trgu, 1.500.000 m v izvoz in 250.000 kg preje,

— prodaja 800.000 kom konfekcijskih izdelkov novomeške in viniške konfekcije na domačem trgu, 270.000 kom novomeške konfekcije v izvoz (lohn), 229.000 kom v izvoz (lohn in klasičen izvoz) TO Konfekcije II Vinica ter

— 807.000 kom konfekcijskih izdelkov v izvoz (lohn) konfekcije iz Trebinja.

Plan izvoza predvideva vrednost 1.746.006.567 din na konvertibilni trg in 225.555.059 din na klirinško področje, plan uvoza pa predvideva vrednost 1.421.997.750 din.

Plan stroškov za delovno organizacijo je predvidena vrednost 3.211.530.400 din.

Delavski sveti TO in DSSS so sprejeli še plan investicij za letošnje leto.

Delavski svet temeljne organizacije Konfekcija I Novo mesto je še odločil, da bodo delavci v tej temeljni organizaciji koristili kolektivni dopust od 1. 7. do 22. 7. 1985.

Ob obravnavanju in sprejemanju predloga plana je bilo na delavskih svetih poudarjeno, da so v letošnjem letu pogoj gospodarjenja še bolj zaostreni, še bolj zahtevni kot v prejšnjem letu. Plani proizvodnje so začrtani tako, da vsak izpad pomeni na koncu poslovnega leta negativen rezultat. Izhod ne smemo iskati

v povečevanju cen, ker je na trgu zelo močna konkurenca, pa tudi kupna moč pada, pač pa v večji produktivnosti, kvaliteti, zmanjševanju vseh vrst stroškov in v doslednem izvajanju planskih nalog.

V prvi vrsti veljajo vsa prizadevanja povečanja izvoza, zniževanju zalog ter realizaciji programa mikanih tkanin in nadaljnjemu razvijanju »teens« programa.

Na vseh sejah so obravnavali poročila inventurnih komisij o popisu ob koncu leta ter sprejeli sklepe o pripisu inventurnih razlik na ustrezne konte. V skladu z določili samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje sredstev skupne porabe za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev so delavski sveti razpisali stanovanjska posojila za letošnje leto, delavski sveti TO Tkanina in DSSS pa sta razpisala tudi prosta stanovanja, ki bodo vseljiva v letošnjem letu.

Nadalje so delavski sveti obravnavali in sprejeli spremembo 24. člena pravilnika o delovnih razmerjih, kjer je opredeljeno poskusno delo. V skladu s spremembo navedenega člena pa so spremenili oziroma dopolnili tudi pravilnik o razvidu del in nalog z novo rubriko »poskusno delo« ter določili, za katera dela in naloge se zahteva poskusno delo in čas njegovega trajanja.

Delavski svet TO Tkanina in TO Konfekcija I sta obravnavala predloge komisije za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge ter trem delavcem odorila nagrado za koristne predloge oz. tehnične izboljšave.

Delavski svet TO Konfekcija I je razpravljal o doseženih rezultatih poslovanja v preteklem letu, pri tem pa opozoril strokovne službe, naj se bolj angažirajo za zmanjšanje zalog in pravočasno nabavo repromateriala. Dokaj široka razprava se je razvila v zvezi s problematiko kasnitve kolekcije 5000 in slabo realiziranih kolekcij 3000 in 4000. V zvezi s tem so zahtevali tudi takojšnji sestanek vodstvenih struktur družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov in vodilnih delavcev novomeške in viniške konfekcije ter DSSS.

Delavski svet TO Konfekcija I je sprejel tudi nov pravilnik o postopku za oblikovanje cen, pravicah in dolžnostih organov upravljanja pri oblikovanju cen in načinu obveščanja delavcev o kazalcih, ki so podlaga za oblikovanje cen proizvodov in storitev iz dejavnosti tozd.

Delavski svet delovne organizacije je obravnaval in sprejel pravilnik o organizaciji in vodenju knjigovodstva, sprejel pravilnik o urejanju izdajateljskih razmerij in o urejanju glasila, sprejel spremenjeno višino povračil stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del (tako znaša cela dnevnicca 1.278,00 din, polovična dnevnicca od 8 — 12 ur 665,00 din, znižana dnevnicca od 6 — 8 ur 478,00 din, prav toliko znaša tudi znižana dnevnicca za trgovskega zastopnika na sejmu v kraju bivanja, znižana dnevnicca za delavca, ki potuje v Zagreb ali Ljubljano pa znaša 300,00 din, za

prevoz na delo, kjer ni javnih prevoznih sredstev, se delavcu prizna 11,00 din za prevoženi km, kilometrina pa znaša 21,50 din za prevoženi kilometer.)

Na 5. zasedanju je delavski svet tudi razpisal dela in naloge pomočnika glavnega direktorja, na 6. seji 7. marca pa je na osnovi predloga razpisne komisije imenoval Franca Kovačiča, dipl. inž., za pomočnika glavnega direktorja — koordinatorja za metražno potrožje, Antona Štruelja, dipl. oec., za pomočnika glavnega direktorja — koordinatorja za konfekcijsko področje in Zvoneta Bavčarja, dipl. inž., za pomočnika glavnega direktorja — koordinatorja tehnološko-razvojnega področja za metražo.

Delavski sveti temeljnih organizacij in DSSS so reševali pritožbe in prošnje nekaterih delavcev, sklepali o nabavi osnovnih sredstev ter še o nekaterih vprašanjih v okviru svojih pristojnosti.

ANICA

## Področja uporabe barvne metrike

### Vhodna kontrola

Povečevanje avtomatike v proizvodnji zahteva večjo stopnjo enakomernosti pomožnih sredstev in polproizvodov. V našem primeru so to barvila, pri katerih preskušamo barvni ton in jakost, pa tudi tekstilije, pri katerih preskušamo obarvljivost. Pri tem je merjenje barv s **transmisijo ali remisijo** svetlobe zanesljiv in objektivni postopek, s katerim lahko kontroliramo raztopljena barvila in obarvane ali tiskane tekstilije. Ravno tako je možno stalno preskušanje enakomernosti obarvanja tekstilij.

### Optimalno receptiranje

Naloga barvarja je, da na zahtevo potrošnika po predloženem vzorcu obarva tekstilijo v barvnem tonu, ki bo brez metameričnih razlik. Barvanje po vzorcu neznane sestave je težavno. Pri tem je izbor uporabljenih barvil odvisen od zahtevanih obstojnosti, barvalnih lastnosti, uporabljene tekstilije, cene barvil, zaloge v skladišču in od tega, ali je zahtevana barva sploh dosegljiva z barvili, ki so na razpolago. Če uporabimo različne vrste svetlob, D65, TL84 in A, ni težko ugotoviti, s kakšnimi problemi se srečuje kolorist pri

postavljanju receptur za različne produkte.

Sistemi receptiranja barvanja tekstilij z barvno metriko so v točnosti in hitrosti daleč prehiteli manualno barvo metriko in koloriranje. Recepture, ki upoštevajo metamerijo in cene, so izračunane že v nekaj sekundah. Čim manjša je instrumentalno določena meja **metamerije**, tem manj receptov bomo dobili. Ravno tako lahko spreminjamo število barvil v recepturi.

### Menjanje barvil brez problemov

Pri izključitvi ali zamenjavi enega barvila lahko zelo hitro izračunamo nadomestne recepte za vse možne recepte. To lahko izvedemo preko noči ali med odmorom, tako da redno dnevno delo ni moteno. Za ta namen zadostuje, da z novim barvilom izdelamo primerna umeritvena izbarvanja. Računalnik avtomatsko zamenja vse recepte, v katerih se nahaja barvalo, ki ga želimo nadomestiti z drugim in upošteva tudi novo ceno.

### Hitra kalkulacija za ponudbo

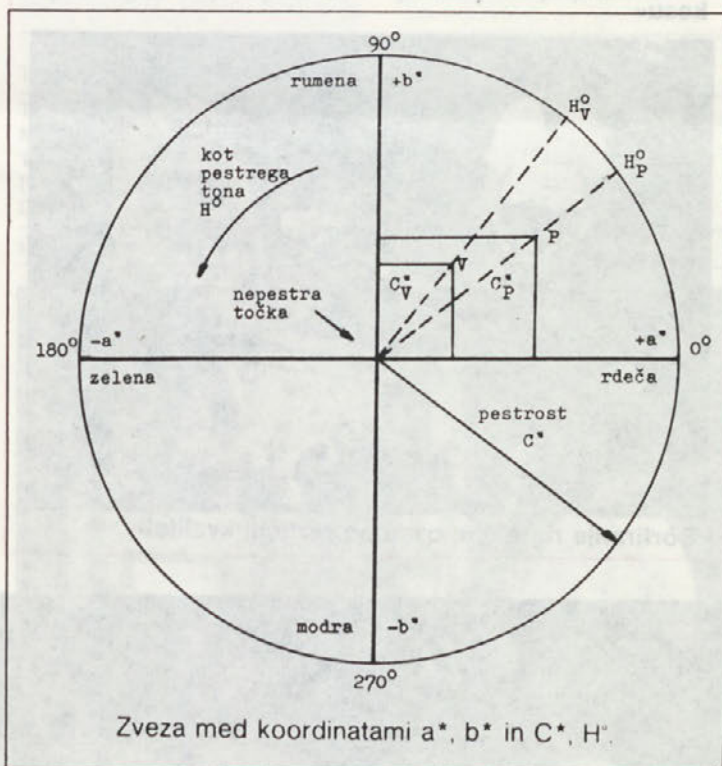
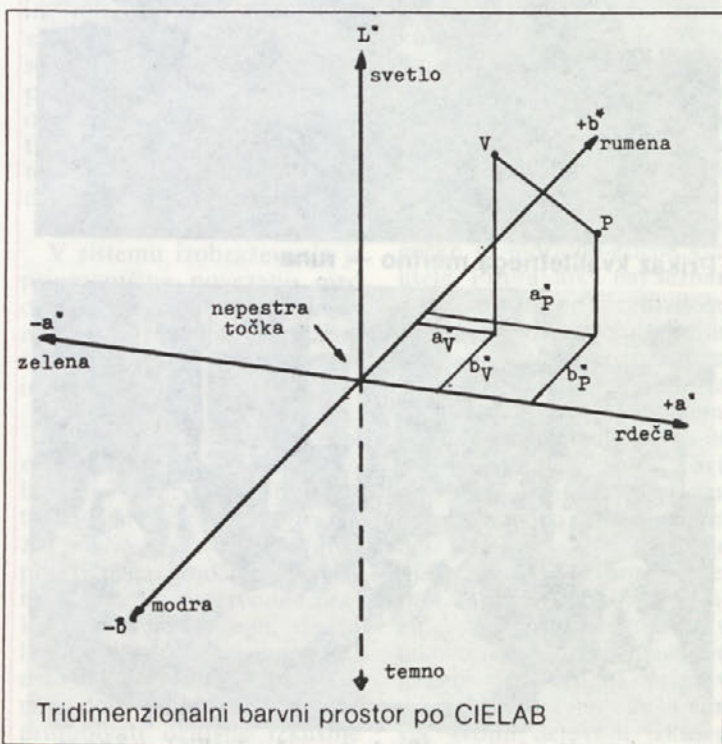
Računanje receptov z računalnikom, ki ima v pomnilniku zbrane cene posameznih

barvil, omogoča, da damo ceno za določeno barvanje že v ponudbi, ne da bi barvanje praktično izvedli. Pri tem računalnik upošteva tudi določene omejitve, npr. toleranco barvnega tona, metamerijo, maksimalno ceno itd.

### Menjava tekstilnih materialov

S primernim programom lahko enostavno izračunamo nove recepture za tekstilije, ki imajo drugačno obarvljivost kot vzorčne. Največkrat zadoštuje le en obarvan vzorec

### Remisijske krivulje treh različnih barvil v odvisnosti od koncentracije barvila in valovne dolžine

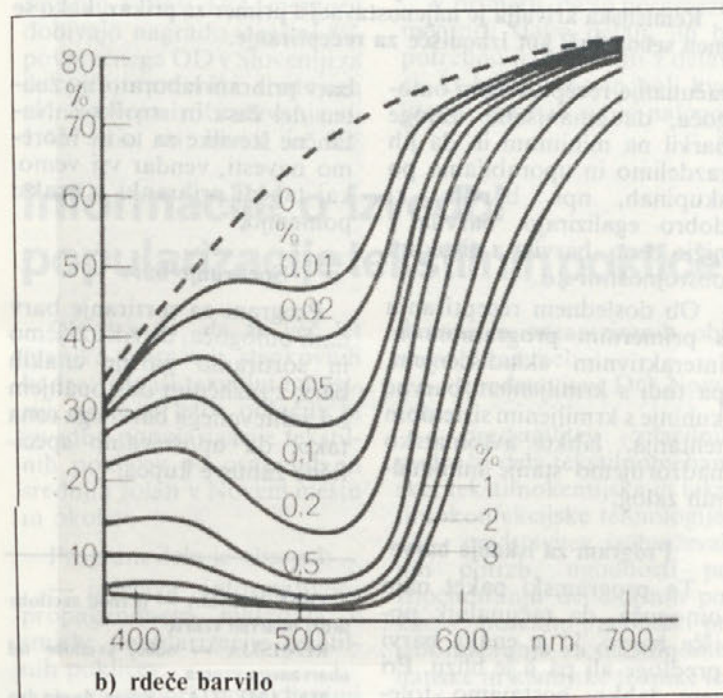
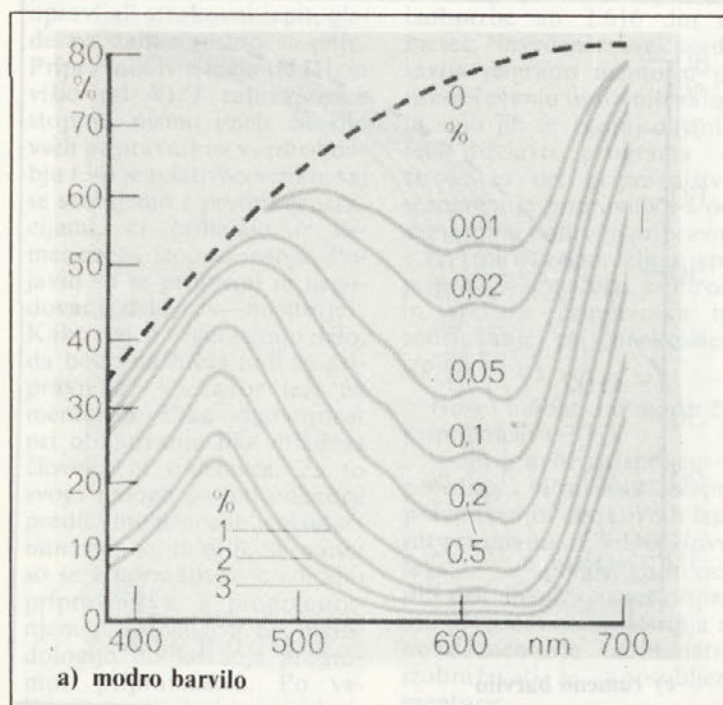


$a^*$  predstavlja rdečo-zelena os (rdeča ima pozitivno vrednost, zelena pa negativno) in  $b^*$  rumeno-modro os (rumena ima pozitivno vrednost, modra pa negativno)

$L^*$  je merilo za svetlost in ima vrednost od 0 (črno) do 100 (belo), razlike pa opisujemo z izrazi svetlejše ali temnejše.

$C^*$  je merilo za nasičenost ali barvnost, razlike opisujemo z izrazi slabše ali močnejše.

$H^\circ$  je merilo za pestri ton (ne barvni ton), razlike lahko izrazimo z bolj rdeče, bolj rumeno itd.



nove tekstilije, katerega barvo primerja računalnik z barvo in recepturo standardnega vzorca.

#### Zmanjšanje laboratorijskega barvanja

Število izbarvanj, ki bi jih sicer opravili v laboratoriju, se pri uvajanju novih barv in barvil drastično zmanjša. Prihranimo lahko najmanj polovico laboratorijskega barvanja. Ta prihranek sicer ni neposreden, ker navadno laboranti namesto barvanja vzorcev opravljajo druga dela.

#### Pospoševanje obdelave naročil

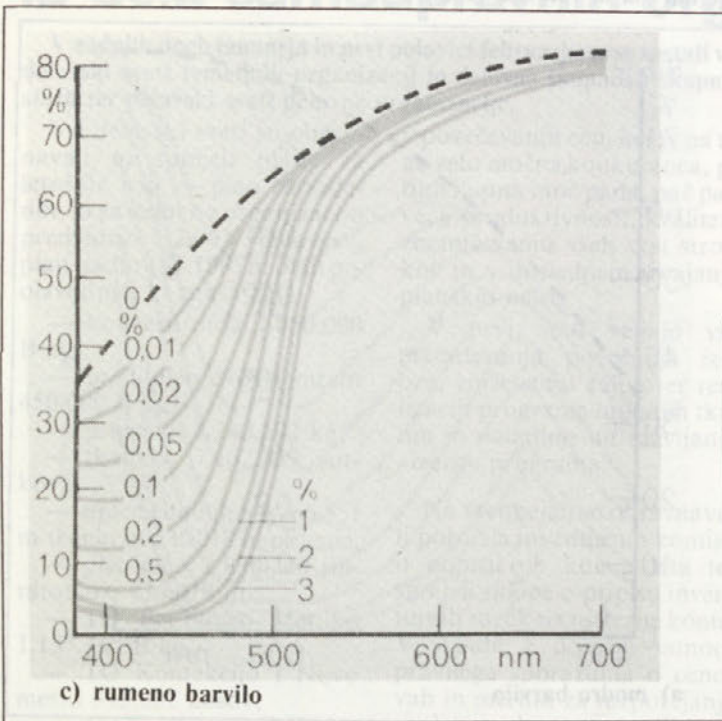
Ker je potrebno manj laboratorijskih barvanj in poprav-

kov, za nova izbarvanja največ 1,5, lahko naročila obdelamo hitreje in temu primerno tudi prej oddamo recepture v proizvodnjo. Primeren program omogoča avtomatsko izdelavo različne proizvodne dokumentacije kot npr. delovne naloge itd., kar lahko poteka ponoči, ne da bi motilo redno delo.

#### Zmanjšanje zaloge barvil

Uporabljanje barvne metrike nam omogoča, da zmanjšamo število barvil in s tem zmanjšamo kapital, ki je vezan na zalogo barvil. Da bi zadoštili zahtevi po metamernem barvanju po predlogi, je potrebno pogosto veliko število različnih barvil. Avtomatsko

(Nadaljevanje na 4. strani)



Remisijska krivulja je najenostavnejši primer za prikaz, kako se med seboj služi kot izhodišče za receptiranje.

računanje receptov nam omogoča, da zmanjšamo zaloge barvil na minimum in da jih razdelimo in uporabljamo po skupinah, npr. barvila, ki dobro egalizirajo, barvila z nižjo ceno, barvila z visokimi obstojnostmi itd.

Ob doslednem receptiranju s primernim programom in interaktivnim skladiščenjem, pa tudi s krmiljenjem barvne kuhinje s krmiljenim sistemom tehtanja, lahko avtomatsko nadzorujemo stanje minimalnih zalog.

#### Program za iskanje barve

Ta programski paket nam omogoča, da računalnik poišče barvo, ki je enaka barvi predloge ali pa ji je blizu. Pri tem lahko postavimo tolerance barvnih tonov in omejitev metamerije po zahtevah naročnika. Program iskanja

barv prihrani laboratoriju znaten del časa in stroškov. Natančne številke za to ne moremo navesti, vendar vsi vemo, kaj takšni prihranki v praksi pomenijo.

#### Sortiranje barv

Program za sortiranje barv nam omogoča, da združujemo in sortiramo partije enakih barv z različnim odstopanjem od zahtevanega barvnega tona tako, da upoštevamo specifične zahteve kupca.

TRANSMISIJA — prehod svetlobe skozi obarvan vzorec

REMISIJA — odboj svetlobe od obarvanega vzorca

METAMERIJA — Pojav, da sta dve barvi v določenih pogojih (npr. različna svetloba) na pogled enaki, to je pogojno enaki.



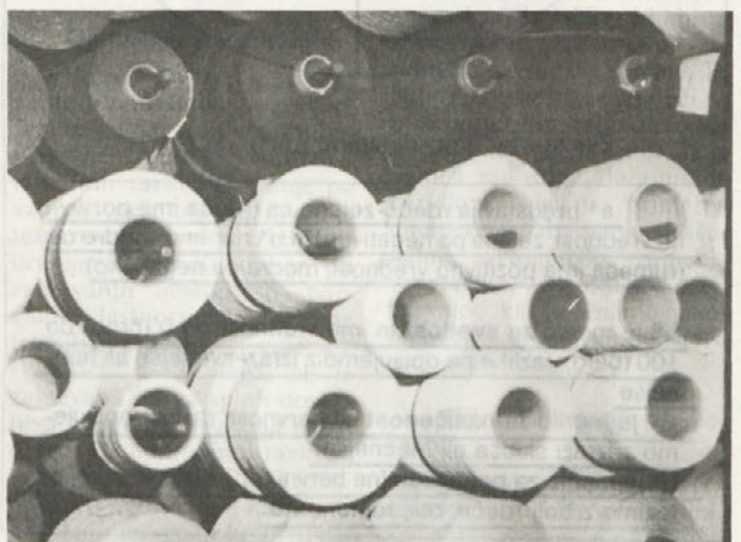
Prikaz kvalitetnega merino — runa



Strojno striženje ovac (Sydney — Avstralija) »v enem kosu«



Sortiranje runa ene ovce po različni kvaliteti



# Informacija o izvajanju pripravništva

Namen usposabljanja pripravnikov je načrtno uvajanje pripravnikov na področje dela in njihova usposobitev za samostojno opravljanje nalog, seznanjanje z organizacijo in poslovanjem DO, s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, delovnim redom, delovnimi pogoji in samoupravljanjem.

V sistemu izobraževanja je pripravništvo povezano med dvema enakovrednima fazama izobraževanja: poklicnim šolanjem in izpopolnjevanjem in specializacijo.

Po zakonu o delovnih razmerjih je pripravnik tisti delavec, ki prvič prične opravljati delo pa v okviru programa za poklic ni imel programa praktičnega pouka proizvodnega dela ali proizvodne prakse v takem obsegu, da bi lahko samostojno opravljal delo v svoji stroki. V pripravniški dobi si mlad človek začne pridobivati delovne izkušnje in povezuje teorijo s prakso.

Izmed vseh dejavnikov, ki vplivajo na usposabljanje pripravnika, je najvažnejši mentor. Izraz »mentor« pomeni izkušenega svetovalca in vodnika. Pojem izhaja iz grške legende o starem izkušenem možu Mentorju, ki je bil Odisejev prijatelj in varuh njegovega sina Telemaha. Mentor je lahko delavec, ki ima strokovne, pedagoško-andragoške in moralno-etične kvalitete. Pripravnika naj seznanji z delom v njegovi celovitosti, ga uvede v delovno okolje, usmerja v študij strokovne literature in delovne dokumentacije. Spodbuja ga k stalnemu izpopolnjevanju znanja, ga usposablja za iskanje novih informacij in ga vzgaja v pravilnem odnosu do izobraževanja. Poleg strokovnega vodenja je mentor dolžan skrbeti tudi za varno delo pripravnika. Vseskozi spremlja pripravnikovo delovno uspešnost, pregleduje in ocenjuje pripravnikov dnevnik ter skuša čim več svojih delovnih izkušenj posredovati pripravniku.

TOZD, DSS, DE	zahtevnostna stopnja				skupaj
	III.	IV.	V.	VI/1	
Tkanina	—	3	1	—	4
Konfekcija I	3	9	—	—	12
Trgovina	—	6	—	—	6
Predilnica Metlika	—	2	2	—	4
DSSS	—	1	6	1	8
skupaj	3	21	9	1	34

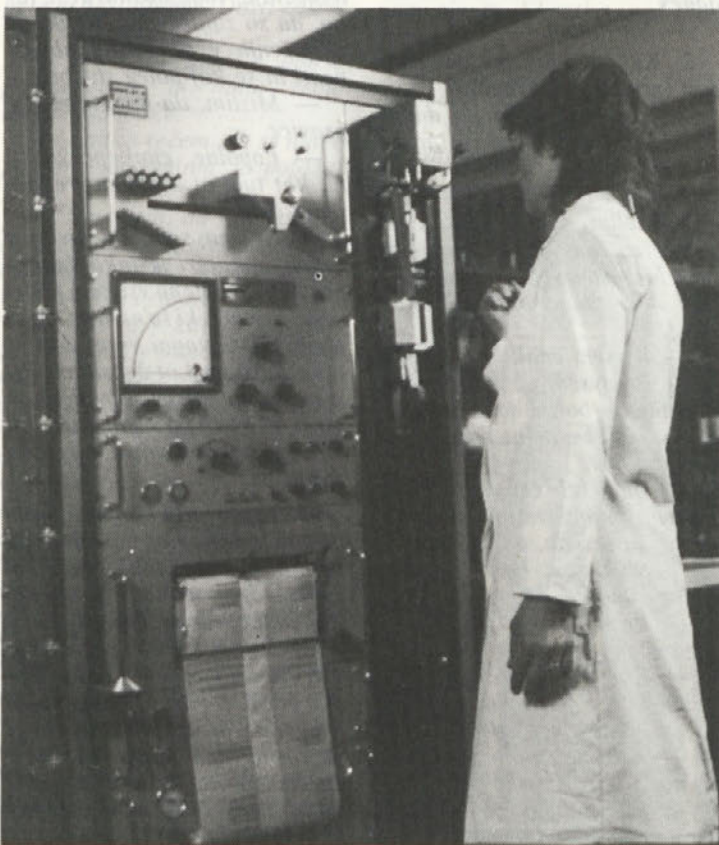


Tabela prikazuje število pripravnikov, ki so v letu 1984/85 opravljali strokovni izpit, glede na zahtevnostno stopnjo. Pripravnikov z nižjo od III. in višjo od VI/1 zahtevnostne stopnje, nismo imeli. Število vseh pripravnikov v tem obdobju (34) je relativno veliko, saj se srečujemo s prvimi generacijami, ki prihajajo iz usmerjenega izobraževanja. Pojavili so se problemi in negotovanja delavcev—mentorjev. Kako naj si organizirajo delo, da bodo našli čas tudi za pripravnika? Vsekakor leži na mentorjih velika odgovornost pri oblikovanju lika mladega človeka in sodelavca. Za to svojo nalogo so bili mentorji predhodno usposobljeni na seminarjih oz. tečajih. Seznanili so se z normativno ureditvijo pripravništva, s programiranjem pripravništva ter metodologijo oblikovanja programov pripravništva. Po veljavnem pravilniku o izobraževanju v naši DO, mentorji dobivajo nagrado v višini 8% povprečnega OD v Sloveniji za delo s pripravniki srednjega usmerjenega izobraževanja ali 1.437 din na mesec in 9%

povprečnega OD v Sloveniji za delo s pripravniki višješolske izobrazbe ali 1.616 din na mesec. Navedeni znesek predstavlja nagrado mentorju pri uresničevanju osnovnih nalog, ki smo jih že zgoraj omenili, ter izdelavo programa za strokovni del pripravništva, seznanjanje pripravnika s posameznimi področji pripravništva, izbiro in opredelitev teme pripravniške naloge, kontrolo in vodenje pripravnika ter sodelovanje pri strokovnem izpitu.

Novo naloge na področju pripravništva:

— pripraviti za sprejem in potrditev »Pravilnik o pripravništvu in strokovnih izpiti pripravnikov v DO Novoteks,« — pregledati in oceniti delo mentorjev ter pripraviti program izobraževanja za nove mentorje in dodatno izobraževati že usposobljene mentorje.

\* V primeru, da so posamezni mentorji slabo delali, jih bo potrebno nadomestiti z delavci, ki bodo lažje in bolj kvalitetno opravili svojo nalogo.

F. B.

## Informacije o izvedbi popularizacije tekstilnih poklicev

Ob dejstvu, da že več let manjka ustreznih strokovnih kadrov v naši tekstilni industriji, smo se letos odločili za izvedbo popularizacije tekstilnih poklicev po osnovnih in srednjih šolah v Novem mestu in okolici.

Program dela je obsegal:

- izdelava informativno-propagandnega materiala v smislu popularizacije tekstilnih poklicev,
- razgovori s poklicnimi svetovalci,
- organizacija predavanj po osnovnih šolah,
- organizacije obiskov v naši delovni organizaciji.

Koncept razgovorov, pre-

davanj in organiziranih obiskov je zajemal:

- predstavitev DO Novoteks,
- predstavitev značilnih področij dela tekstilnomehanske, tekstilnokemijske in tekstilnokonfekcijske tehnologije,
- predstavitev izobraževalnih potreb, ugodnosti pri štipendiranju deficitarnih poklicev, posebne ugodnosti pri izobraževanju za tekstilnomehanske in kemijske tehnike ter možnosti zaposlitve v naši delovni organizaciji,
- predstavitev možnosti za nadaljevanje študija na višjih in visokih šolah,
- informacije o načinu in pogojih izobraževanja.

TABELA 1: Prikaz osnovnih šol in število učencev

VIO	predavanje v			šola
	8. razr.	7. razr.	DO Novoteks	
OŠ Brusnice	25	—	—	x
OŠ Trebnje	25	130	—	x
OŠ Otočec	28	—	—	x
OŠ Šmarjeta	15	30	—	x
OŠ Šentjenrej	60	—	—	x
OŠ Vavta vas	30	—	—	x
OŠ Škocjan	30	40	x	x
OŠ Mirna peč	10	15	—	x
OŠ Bršljin	91	—	x	—
OŠ Šmihel	2	65	—	x
OŠ Novo mesto—center	30	—	x	—
OŠ Stopiče	2	30	—	x
skupaj	348	310	—	—

(Nadaljevanje na 6. strani)

TABELA 2. Prikaz šol in št. učencev oz. dijakov

VIO	način infor.	št.	usmeritev
SŠTZU	obisk v DO	9	gradb. V
SŠTZU	obisk v DO	2	kem. V
SŠPTNU	pokl. svetov. na šoli	3	—

Iz tabele 1 je razvidno število učencev, ki smo jim posredovali informacije po zgoraj opisanem konceptu s predavanji po šolah oz. število učencev, ki so obiskali našo delovno organizacijo in si ob predavanju ogledali še izbrane dele proizvodnega procesa. Po grobih podatkih, s katerimi trenutno razpolagamo, je bil odziv osnovnošolcev ugoden, kar so nam potrdili tudi poklicni svetovalci v osnovnih šolah. Kljub relativno ugodnemu odzivu in zanimanju za tekstilno stroko pa je treba upoštevati želje in možnosti staršev osnovnošolske mladine saj se le-ti pojavljajo kot zaviralni dejavnik pri usmerjanju svojih otrok v tekstilno stroko. Potrebno je poudariti tudi to, da so v osmih razredih bili učenci v večini že opredeljeni za nadaljevanje šolanja. Pri sedmih razredih pa se je zanimanje bistveno razlikovalo.

Predlogi:

— v naslednjem šolskem letu 1985/86 bo potrebno že v

jesenskem času pričeti z akcijami popularizacije in organiziranimi obiski v naši delovni organizaciji,

— v sodelovanju s poklicnimi svetovalci po osnovnih šolah organizirati predavanja, ki bi bila namenjena staršem (finančne ugodnosti),

— po zbranih prijavah na razpisane štipendije bo potrebno opraviti razgovore, ki nam bodo omogočili selekcijo kandidatov.

Po razgovorih s psihologi v srednjem usmerjenem izobraževanju je bil uspeh relativno majhen. Podatki v tabeli 2 prikazujejo število dijakov iz posameznih šol, ki so se pojavili kot kandidati za razpisane štipendije. Podatke je treba jemati z rezervo, saj obstaja možnost, da se bodo dijaki predvsem iz SŠPTNU odločali po informativnih dnevih na višjih in visokih šolah. Predvidevamo lahko, da bomo prejeli zadovoljivo število prijav na razpisane štipendije in tako uresničili načrtovane potrebe.

F. B.

## Informacija o prijavah za tečaje tujih jezikov

V prvem kvartalu letošnjega leta smo opravili dva sestanka z namenom, dabi pridobili in omogočili članom delovnega kolektiva poglobiti znanje tujega jezika. Predhodno pa smo tudi dali ustrezne informacije na vseh razpoložljivih oglasnih deskah.

Odziv na to vrsto informacij je bil že prejšnja leta izredno slab. Letos pa ni bil nič boljši. Lahko bi celo trdili, da je interes upadel.

Pripombe, ki so jih izrekli vabljeni na sestankih, so se nanašale predvsem na to, da jim pri njihovem delu ni potrebno znanje tujega jezika oz. da dovolj dobro obvladajo jezik za potrebe svojega dela.

Glede na pičlo število prijavljenih predlagamo, da v sodelovanju z organizacijo, ki izvaja tečaje tujih jezikov, pripravimo preizkus znanja oz. obvladanja tujih jezikov za I., II. in III. zahtevnostno stopnjo ter na podlagi teh rezultatov ponovno izvedemo postopek za prijavo.

F. B.

# ANKETA

Objavljamo rezultate ankete, ki je bila izvedena ob Dnevu žena — anketirani so bili moški in ženske, delavci za strojem in vodstveni kader.

Odgovorni so zbrani po anketnih vprašanjih, zaključke ankete pa si iz povedanega lahko potegnate sami.

### 1. Osebo počutje danes?

— Kot vsak drug dan.

— Počutim se zapostavljeno, ker moramo še vedno s praznovanjem 8. marca dokazovati enakopravnost ženske v družbi.

— Slabo.

— Praznično.

— Ženske so praznovala delovno, pri delu so bile uspešne, tako kot druge dneve. Čutila se je srčna toplina, seveda so tudi izjeme.

— Porazno.

— Kot običajen dan! Zakaj?

— Glasba, ki jo vrtimo na tem našem kasetofonu, ni samo glasba za kratek čas, ampak je glasba, ki naj bi razveseljevala in ostala tudi, ko se zapro vrata za nami.

— Vzdušje na delovnem mestu je prijetnejše. Vsi smo objeti z nekim prazničnim veseljem. Kljub običajnemu delovnemu ritmu je čutili ta dan veliko globlje.

— Brez sprememb.

— Vsak dan bi morali biti med seboj, naj bo moški ali ženska, tako prijateljski kot smo danes.

— Normalno.

### 2. Kaj si želiš na današnji dan (privatno, službeno)?

— Posebnih želja na današnji dan nimam, niti privatno niti službeno. Dan naj bo tak kot vsi ostali v letu.

— Želim si, da bi bil 8. marec za ženske dela prost, da bi se lahko posvetile sebi in da bi tudi delo doma opravil nekdo drug.

— V vsem enakopravnost.

— Predvsem si želim razumevanje in boljše sodelovanje.

— Zabavo, delno pozabljeno vsakdanjost.

— Da bi bile ženske prijazne z vsemi ljudmi, naj ne bi delale razlik in seveda, da so zdrave.

— Službeno: boljše medsebojne odnose.

— Privatno: nižje cene v trgovinah.

— Kot vse druge dneve, si želim le več spoštovanja do delavca in njegovega dela.

— Želim si malo sprostitve in malo pozornosti.

— Privatno si želim samo razumevanje v družini in pa zd-

ravje. Ravno tako tudi na delovnem mestu. Preveč je hierarhije, sebičnosti, prevzetnosti, lažne samohvale in še mnogo drugih napak, ki nam grenijo in jemljejo kruh.

— Kot vsak dan!

— Tako, kot vsaki drugi dan.

— Nimam nobenih osmo-marčevskih želja.

### 3. Kaj misliš o enakopravnosti žensk z moškimi danes?

— Popolne enakopravnosti ni in je po mojem mnenju tudi ne more biti.

— Enakopravnost je zlagana. Zaposlena žena ali kmetica dela dvojno: služba in kmetija, še vedno vsa skrb za otroke, družino, gospodinjstvo. Razen redkih izjem so vsa ta tisočera opravila naložena na ženska ramena. Od kod potem čas za razvedrilo, čitanje, šport, posedanje v veseli družbi, pred TV, kot to pojne velika večina moških.

— V družini enakopravnosti ni, prav tako je ni tudi v tovarni in v širši družbi. Deklarativno sicer je, realno pa se še vedno žensko tretira kot delovno moč.

— Dejansko je ni.

— Boljše bi bilo, da bi opravljale prvotno poslanstvo: dom, družina, ognjišče.

— So zelo obremenjene, z veliko mero odgovornosti. Mislim, da nekaj enakopravnosti le obstaja, toda dostikrat je tako, da so zaničevane. Veliko je vključenih v družinske obveznosti in še kaj poleg službe.

— Mislim, da imamo enake pravice.

— Popolne enakopravnosti ni, kot tudi ni enakega vrednotenja dela.

— Srečna sem, da živim v deželi, v kateri je taka enakopravnost, vidnona vsakem področju. Poklici, ki so nam na razpolago so dostopni vsem enako, tako moškim kot ženskam. Pri srcu pa me stisne, ko slišim in gledam, kako po svetu, kjer vlada neenakopravnost, ženske trpijo.

— Egoizem, ki ga nosijo (mi ga jim vcepjamo) moški v sebi od malih nog, je veliko večji kot ženski. Jaz osebno se čutim dokaj enakopravno, čeprav se vidi odgovornost ženske, posebno še v družini. Le redko si lahko ženska privoščiti toliko neodgovorne svobode kot moški. Narava je ustvarila dva spola. Eden je fizično močnejši, toda ne zato, da bi strogo ločili moška in ženska opravila.

TEENS®

GLASLO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO  
NOVOTEKS

Sodelujte v  
glasilu svoje  
delovne  
organizacije!

TEENS®

— Enakopravnost si moraš pridobiti sam, tako v službi, kot doma.

— Enakopravnost v družini si ustvariš sam. V glavnem ni težjih razlik. Čeprav govorimo o enakopravnosti, smo zaenkrat še na slabšem kot moški.

— Mislim in delam s predpostavko enakopravnosti, opazam pa tudi, da je enakopravnosti z zaostrovanjem gospodarskega položaja vse manj. Ekonomija enakopravnosti ne trpi. Osnova družbe je v ekonomski osnovi. Prav zato menim, da je problem enakopravnosti na tem nivoju enak kot v službi.

#### 4. Kako ocenjuješ položaj žensk v Novoteksu?

— V Novoteksu so žene matere v določenem obdobju v podrejenem položaju zaradi obveznosti do otrok in družine.

— Nič boljše ni kot v drugih tovarnah, nasprotno: zaradi nočnega dela je marsikatera žena, mati še na slabšem. Ene ubija hrup, druge stalno sedenje, tretje tekoči trak. Vendar zdržimo in ob tem razmišljamo, kaj bomo dale v lonec, kaj moramo kupiti, kdaj so govorilne ure v šoli, ali je perilo suho, ali bo mož popoldne doma itd. ...

— Položaj ženske v Novoteksu je podrejen zakonitostim širše družbe.

— Smo v podrejenem položaju.

— Ne vem, se nisem poglobil, so pa gotovo žrtve emancipacije in tempa življenja.

— So dovolj delavne in zagnane, včasih preveč živčne in neprijazne. So skrbne, živčno napete in gostoljubne. Dosti zaščitene s strani družbe.

— Imeti bi morale boljše pogoje dela in malo večje osebne dohodke.

— Lahko rečem, da se nihče posebno ne zanima za položaj žene.

— Smatram, da so ženske v Novoteksu, ne glede na njihov delovni položaj, enakopravne. Vse pa zelo delamo.

— Vseeno v katero skupino ženska sodi, ostane eno: vse so matere. Vsaka mati naj se spomni, kako je, če je otrok bolan... Takoj, ko lasni otroci odrastejo, hočemo pozabiti na situacije, v katere pride mati. Kljub pravilniku o položaju žensk z majhnimi otroci, je veliko napak. Osebnostno imam pravico do izmenskega dela. Kdo mi ga zagotavlja? Nihče! Če ne bom mogla izpolniti obveznosti, bom ob službo. To pa je vprašanje, ki je sramota za našo samoupravno družbo. Ni težko delati popoldne, toda kam z otroci. Ta nedolžna mala bitja plačujejo dolg današnjega časa. Zakaj sploh se čudimo da-

našnji mladini? Mislite, da je materialna osnova vse? Ni in tudi nikoli ne bo!

— Je dokaj urejeno.

— Vse je v okviru možnosti.

— V povprečju je tako kot drugje, le da se matere samohranilke preveč povečujejo.

#### 5. Kaj bi za ženske pravice lahko storili v Novoteksu (kritične točke, izmensko delo, invalidnost, matere samohranilke, drugo...)?

— Po ustavi in zakonu o združenem delu, imamo ženske enake pravice do dela in iz dela kot moški člani kolektiva.

— Ženske bi morale rešiti nočnega dela. Morali bi skrbeti za standard mater samohranilk, jim nuditi enozemsko delo in strokovno pomoč pri vzgoji otrok.

— Popolnoma bi bilo treba odpraviti nočno delo.

— Miselnoot je težko spremeniti.

— Če že živimo v enakopravni družbi, to sploh ne bi smelo biti vprašanje, sicer pa delati in opravljati domača opravila, biti žena in hkrati opravljati vlogo materinstva, je za žensko več kot preveč.

— Invalidnost še ni dovolj priznana, seveda na določenih mestih, predvsem pri pisarniških delavcih.

— Treba je čimprej ukiniti nočno delo.

— Starejše delavce premalo spoštujemo, dostikrat pa tudi odnos do mlajših ni na primeren nivoju. Skratka, več spoštovanja!

— V ta namen naj bi izšla anketa, v kateri naj bi se delavke same odločale za dolžino delovnega časa.

— Zdi se mi prazno govorjenje, kajti tu se ne poznajo pravice. Le redko si lahko ženska zagotovi svoje pravice. Zakaj mora biti tako, da le v skrajnem primeru dobi tisto, kar smo ji dolžni dati. Mi smo le roboti industrijske revolucije, ki naj se izkoristijo 100%. Samo, da bomo lahko kupili nov službeni avto in drugo. Zelo primitivno se sliši, toda vse prevečkrat resnično.

— Kar je narejeno, je, veliko sprememb ne bo.

— Storjenega je bilo že marsikaj, težko pa je mogoče, da bo prišlo še do bistvenih sprememb.

— V Novoteksu je bilo storjenega zelo malo, ker je to bolj odvisno od naše družbe in s tem večje sociale, če pa vam ta beseda ni všeč, pa je bolje rečeno od spremenjenega načina nagrajevanja, bolj humanega.

#### 6. Kako ocenjuješ vlogo in položaj ženske — strokovnjaka v naši DO?

— O tem še nisem razmišljala.

— Precej več znanja in truda moraš pokazati, če hočeš napredovati. Pomembnejši položaj v DO pa pomeni tudi to, da imaš opravka s strankami tudi popoldan, zvečer, hodišna potovanja itd. Žena — mati pa vse to težko opravlja, zato so zopet moški tisti, ki taka dela lahko prevzamejo.

— Možnosti uveljavljanja so dane, vendar z večjimi zahtevami po dokazovanju.

— Možnosti so, toda ženske morajo več delati kot moški in se morajo bolj dokazovati, kar zopet pomeni podrejeni položaj.

— Vse to je odvisno od individualnih sposobnosti in ne od spola.

— Ženske so dokaj na vodilnih mestih in aktivne, a vendar so večkrat »poteptane«.

— Prave strokovnjake je treba nagraditi in pohvaliti.

— Uveljavljene smo toliko, kolikor se same potrudimo, drugi nam ne pomagajo.

— Ženske v naši DO imamo veliko vlogo. Vsi stroji, ki se vrtijo in delo, ki se opravlja, je delo naših rok. Kolekcijski izdelki pa so lep dokaz, da smo strokovnjaki na tem področju.

— Ženska, ki je predana delu, težko usklajuje potrebe družine in DO. To velja za delovna mesta, ki ne poznajo osem ur trajajočega delovnika. Nekdo trpi, ali družina ali delo. Le malo je tako idealnih, da jim uspe na vseh področjih. Na koncu pa se zastavi vprašanje koliko časa lahko to traja?

— Mislim, da tako kot moški lahko tudi ženske zasedajo vodilna mesta.

— Tu ni razlike med žensko in moškim.

— Vsekakor je ženska na današnji stopnji razvoja podrejena in tako tudi ženska kot strokovnjak. Svoj položaj pa si v večjem delu utrjuje sama.

#### 7. Tvoja razmišljanja!

— Vse lepe želje in misli ob prazniku žensk naj bi se porazdelile skozi vse ldo.

— En dan pozornosti v letu je za žene, matere, žaljiv. Tudi šopek predragega cvetja (dobički pa cvetličarnam) ne more ublažiti grenke misli, da nam je že ob rojstvu usojeno več skrbi, več gorja. Tako je bilo, tako je in tako bo tudi v bodoče. Že moj sin pri 12 letih ve, kaj so moška dela.

— Žena, mati je z »deklarativno enakopravnostjo« absolutno preobremenjena, kar se že kaže pri vzgoji naše bodoče generacije.

— Žalostno je, da se o takih vprašanjih pogovarjamo iz leta v leto le ob 8. marcu.

— Moga razmišljanja so strnjena v odgovorih.

— Ženske spoštujem, zato preveč si dovolijo (najstnice).

— Več dobro pripravljenega dela in s tem tudi več zadovoljstva pri delu.

— Svoja razmišljanja bi težko napisal na tako malem prostoru.

— Smatram, da je pozornost na ta dan še naprej potrebna, kar tudi zaslužimo.

— Grenak občutek tega razmišljanja me teži nekje globoko. Ne živimo dolgo, toda še te kratke ure si grenimo, namesto da bi zaužili sad našega dela složno.

— Moja razmišljanja so razvidna iz predhodnih vprašanj. Za določene ugodnosti bi se pač bilo treba roditi nekaj 10 let kasneje. Mislim pa, da bi za človeka, ne samo za ženske, danes lahko napravili kaj več.



# Občni zbor industrijskega gasilskega društva Novoteks

Industrijsko gasilsko društvo Novoteks Novo mesto je imelo v nedeljo, 24. februarja, 39. redni letni občni zbor, ki se ga je udeležilo lepo število članov in članic našega društva in predstavnikov drugih organizacij ter društev. Na občnem zboru so bili navzoči predstavniki gasilskih društev iz Varteksa v Varaždinu, Sobotincev, Jurovskega Broda, Kamenc, Prečne, Šmihela in Škocjana ter iz IGD predilnice Metlika, Pionir in Železnice, občinske gasilske zveze Novo mesto, krajevne skupnosti Bršljin ter pionirska desetina z ravnateljem osnovne šole 12. SNOUB Bršljin. Od naših vodilnih so bili prisotni na občnem zboru direktorica splošnega sektorja Anica Smerdu, direktor konfekcije Mijo Kurpes, direktor tkanine Marjan Somrak, vodja obrata predilnice in predsednik DS Franc Pavlin, vodja konvertirnice Djordje Prodanič in vodja splošne službe Roman Brodar. Predsednik društva je pozdravil navzoče in otvoril občni zbor, da bi delo potekalo po statutu društva je tovariš Ivo Ivkovič predlagal za delovno predsedstvo Fani Škrbec, Stanka Hudoklina in Stanka Vaupotiča.

V predsedniškem poročilu je bilo poudarjeno, da je za našo gasilsko organizacijo glavna naloga, da varujemo družbeno tako in zasebno premoženje pred požarom in drugimi elementarnimi nesrečami. V tej smeri se moramo nenehno izobraževati in izpopolnjevati ter preventivno delovati. Nič nam ne bi pomagala še tako izpopolnjenja gasilska tehnična oprema in orodje, če nismo usposobljeni z njim strokovno ravnati. Iz dneva v dan nas presenečajo poročila o večjih in katastrofalnih požarih v naši domovini in v svetu. V letu 1984 je bilo samo v Sloveniji 1684 požarov, to je za 70 odstotkov več kot v letu 1983. Požarna škoda je znašala 960 milijonov dinarjev. V prvih devetih mesecih v letu 1984 je bila občina Novo mesto na drugem mestu v Sloveniji po številu požarov in po požarni škodi.

Število požarov ne bomo zmanjšali, dokler se ne bo sleherni občan zavedel, da smo vsi dolžni preventivno delovati na delovnem mestu in doma.

Če naštejemo vzroke požarov, si sledijo: odprt ogenj,

kratek stik, pozabljen kuhalnik ali likalnik, neprevidno odvržen cigaretni ogorek, nepravilnost pri varjenju itd. K sreči v naši delovni organizaciji do danes še nismo imeli večjega požara.

O delu industrijskega gasilskega društva Novoteks za leto 1984 je obširno poročal poveljnik društva. Na lanskem občnem zboru smo sprejeli obširen program del na področju gasilstva v naši delovni organizaciji. Žal ni bil v celoti uresničen in to zaradi ravnanja nekaterih posameznikov, ki so odgovorni za požarno preventivo v svojem obratu ali sektorju.

## DELO UPRAVNEGA ODBORA IN ŠTABA OPERATIVE:

V zadnjem mandatnem obdobju je imel upravni odbor 5 rednih sej, na njih je razpravljal o požarnem varstvu v delovni organizaciji in dislociranih obratih. Na vsako sejo so bili vabljeni varstvena služba, služba varstva pri delu ter štab za CZ in SLO.

Štab operative je v začetku lanskega leta takoj začel izdelovati plan dela na preventivnem in operativnem področju. Štab operative je uresničeval vse naloge, za katere je bil po sklepu občnega zbora zadolžen.

## STROKOVNO IZORAŽEVANJE:

Po zakonu o varstvu pred požarom morajo biti vsi zaposleni v DO in ustanovah poučeni o osnovah gašenja začetnih požarov. V našem podjetju organiziramo predavanja o požarni zaščiti in praktični prikaz gašenja z ročnimi gasilnimi aparati — obvezno za vse zaposlene,

— redno organiziramo seminarje z vsemi člani društva o gasilski taktiki in preventivi ter preizkus znanja na testni podlagi,

— vse člane pripadnikov civilne zaščite smo usposobili za gasilsko tekmovanje,

— organizirali smo tečaj za izprašane gasilce.

## POŽARNA PREVENTIVA:

V naši delovni organizaciji imamo organizirano dežurno gasilsko službo, na dežurstvu so razporejeni člani društva, ki dežurajo ob prostih sobotah, nedeljah in praznikih,

— imenovano imamo komisijo protipožarne zaščite, ki po sklepu DS dvakrat na leto pregleda vse obrate in oddelke v DO in dislocirane obrate, ter o vseh pomanjkljivostih požarnega varstva poroča samoupravni organom,

— nastavljen je en poklicni gasilec, ki skrbi za protipožarno zaščito. Tukaj bi omenil, da je požarna inšpekcija in požarnovarnostna komisija izdala odločbo, da je v takšnem podjetju, kot je Novoteks, treba nastaviti vsaj po enega poklicnega gasilca v vsaki izmeni,

— po obratih in oddelkih imamo primerno razmeščene gasilske pripomočke za gašenje začetnih požarov, le-ti so redno vzdrževani in kontrolirani. Do teh gasilnih pripomočkov so nekateri delavci zelo brezbrizni in jih brez dovoljenja uporabljajo v druge namene,

— v skladišču hlač in pomožnega materiala konfekcije so inštalirane samojavljilne naprave (v teku je priprava, da se tudi v ostale prostore inštalirajo te naprave)

## INTERVENCIJE:

V lanskem letu v našem podjetju nismo imeli nobenega večjega požara, razen treh manjših začetnih, ki pa so jih delavci takoj zadušili. Začetni požar se je pojavil v menzi, kjer je prišlo do pregretja na svetilki v starterju, druga dva začetna požara sta se pojavila v koših za smeti, kjer so bili malomarno odvrženi cigaretni ogorci. V teh primerih se je odrazila usposobljenost delavcev, ki so takoj priskočili na pomoč z ročnimi gasilnimi aparati.

## DEJAVNOST IGD NAVZVEN:

Naše društvo zelo uspešno sodeluje z vsemi industrijskimi gasilskimi društvi, sosednjimi GD, JLABršljin, zavodom za požarno varnost, skupnostjo krajevnih skupnosti, krajevno skupnostjo Bršljin, osnovno šolo Bršljin, s štabom CZ skupščine občine Novo mesto ter z ostalimi organizacijami in društvi. Na strokovno tehnične področje gasilstva sodelujemo z IGD VARTEKS iz Varaždi-



Na občnem zboru so bili tudi pionirji iz osnovne šole Bršljin



na in gasilskim društvom Sobetinci. Sodelovanje z gasilskim društvom iz Varteksa sodelujemo že 20 let, vsa leta smo si med seboj izmenjavali izkušnje na področju požarne varstva. V krajevni skupnosti Bršljin smo ustanovili gasilske trojke, ki so zadolžene za gasilsko preventivo na svojem območju.

Predavanja in praktični prikaz gašenja z ročnimi gasilnimi aparati smo opravili v osnovni šoli in krajevni skupnosti Bršljin in v KS Majde Šilc v organizaciji krajevne skupnosti krajevnih skupnosti.

Zelo dobro sodelujemo z industrijskim gasilskim društvom, predilnice Metlika. Tudi z gasilskim društvom Jurovski brod, ki je v bližini naše predilnice v Metliki, sodelujemo zelo dobro, saj je to koristno iz več razlogov.

## Sindikati v določilih zakona o združenem delu

Zakon o združenem delu določa pogoje in možnosti, ki jih mora imeti sindikat, da bi delavci v njem lahko učinkovito uresničevali svoje samoupravne interese. Zakon zahteva organe samoupravljanja in poslovodne organe, kdaj ne smejo odločati mimo stališč sindikata in katere druge dolžnosti in pravice imajo svoje sindikalne organizacije. V sindikatih pa moramo vse možnosti, ki jih za sindikalno delovanje določa zakon, razumeti ne le kot pravico, marveč predvsem kot dolžnost in odgovornost in tudi kot poziv h konkretnemu vsakdanjemu delovanju za celovito uresničevanje resnične delavske oblasti nad pogoji, sredstvi in sadovi dela. Tu so torej konkretne opredelitve in določbe z označenimi in opisanimi funkcijami sindikatov.

### Pregled nekaterih določb o sindikatu v zakonu o združenem delu

Določbe zakona o združenem delu, ki neposredno zadevajo delovanje sindikata.

#### 36. člen

— Sindikat daje pobudo za ukrepe in nastopa z ukrepi za uresničevanje družbenoekonomskih in drugih samoupravnih pravic delavcev.

— Sindikat lahko da pobudo in predlog za sklenitev samoupravnega sporazuma in začne postopek za ponovno obravnavanje že sklenjenih samoupravnih sporazumov, če meni, da so z njimi kršene samoupravne pravice delavcev.

Poročila so bila obširna in izčrpna o delu društva na vsem področju požarne varstva, vendar ni bilo nič slišati o neuspehih in težavah, katere terejo naše industrijsko gasilsko društvo Novoteks. V poročilu poveljnika smo slišali, da v našem kolektivu nismo imeli nobenega večjega požara, razen v koših za smeti in v menzi na svetilki. To pa moti nepoznavalce nevarnosti. Tako posamezniki vedno sprašujejo, zakaj vlagamo tolikšna finančna sredstva za gasilstvo, ko pa v naši tovarni še ni bilo večjega požara. To je pa zelo zmotno mišljenje.

Zaradi obširne razprave predsednikov in članov društva na občnem zboru bomo razprave na poročila nadaljevali v naslednji številki.

STANKO VAUPOTIČ

— Sindikat sodeluje pri sklepanju in podpiše samoupravni sporazum o medsebojnih delovnih razmerjih in razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke.

— Organi v organizacijah združenega dela morajo omogočiti sindikatu sodelovanje v obravnavanju vprašanj, ki zadevajo samoupravne pravice in interese delavcev, obravnavati vsako zahtevo sindikata, o njej zavzeti stališče in sindikat obvesti o razlogih, če njegovo zahtevo zavrnejo.

#### 180. člen

Sindikat lahko začne spor pred sodiščem združenega dela za uskladitev samoupravnega splošnega akta o delovnih razmerjih s skupnimi osnovami in merili na ravni delovne organizacije.

#### 220. člen

Sindikat določi kandidate in izvede kandidacijski postopek za predsednika in člane disciplinske komisije.

#### 202. člen

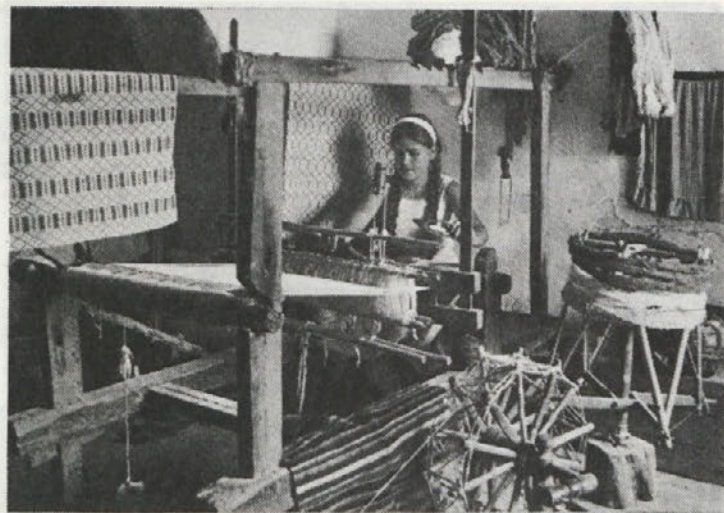
Sindikat lahko vloži zahtevo za začetek disciplinskega postopka.

#### 203. člen

Sindikat mora biti obveščen o postopku pred disciplinsko komisijo.

#### 204. člen

Med postopkom pred disciplinsko komisijo je treba slišati morebitno mnenje sindikata.



Na zahtevo ali s privolitvijo delavca ga sindikat lahko zastopa v postopku pred disciplinsko komisijo.

#### 233. člen

Preden odloči o delavčevi zahtevi za varstvo pravic, je pristojni organ dolžan zahtevati mnenje sindikata.

#### 337. člen

Statut temeljne organizacije združenega dela vsebuje tudi določbe o obveznostih samoupravnih in drugih organov do sindikata.

#### 264. člen

Na zahtevo sindikata je delavski svet dolžan organizirati poprejšnjo obravnavo pred odločitvijo z osebnim izjavljanjem delavcev.

#### 492. člen

Sindikat določi kandidate za delegate v delavski svet temeljne organizacije združenega dela in izvede kandidacijski postopek.

#### 494. člen

Sindikat lahko predlaga uvedbo postopka za odpoklic delegata, ki je bil izvoljen v delavski svet temeljne organizacije združenega dela.

#### 517. člen

Poslovodni organ temeljne, delovne oziroma sestavljene organizacije združenega dela mora med drugim obvestiti tudi sindikat, če oceni, da je poslovodni organ druge organizacije združenega dela v sestavi iste delovne organizacije prekoračil pooblastila, ali da ravna v nasprotju s samoupravnim sporazumom, ali da ne izpolnjuje svojih obveznosti.

#### 521. člen

Sindikat lahko da pobudo, naj se začne postopek za razrešitev poslovodnega organa temeljne organizacije združenega dela.

#### 538. člen

Sindikat imenuje določeno število svojih predstavnikov v razpisno komisijo za imenovanje poslovodnega organa delovne organizacije.

Sindikat lahko da pobudo, naj se začne postopek za razrešitev poslovodnega organa delovne organizacije.

#### 546. člen

Sindikat lahko zahteva, da so delavci obveščeni o delu in izvrševanju sklepov delavskega sveta in izvršilnega organa ter o delu poslovodnega organa.

#### 549. člen

Delavski svet in poslovodni organ morata obveščati tudi sindikat o opozorilih, ugotovitvah in odločitvah družbenega pravobranilca samoupravljanja, službe družbenega knjigovodstva, organa, ki je pristojen za nadzorstvo nad zakonitostjo, sodišče organov družbenopolitičnih skupnosti oziroma sindikata, če ti to zahtevajo.

#### 550. člen

Neizpolnjevanje dolžnosti obveščanja delavskega sveta in drugih organov organizacije združenega dela, delavcev in sindikata pomeni kršitev delavčevih pravic.

— S tem, da ne izpolni dolžnosti obveščanja delavcev in sindikata, stori poslovodni organ obenem tudi kršitev delovne obveznosti.

#### 557. člen

Sindikat sodeluje pri predlaganju kandidatov za člane organa samoupravne delavske kontrole.

#### 558. člen

— Člani organa samoupravne delavske kontrole se odpokličejo tudi na predlog sindikata.

(Nadaljevanje na 12. strani)



težave sestava jedilnika, saj naj bi bila hrana poceni, okusna in kalorična. Otroci folklorne skupine Kres pod mentorstvom vzgojiteljice Majde Nemanič so rešitev tega problema nakazali po svoje in moramo jim priznati, da so bili domiselni in prisrčni. Kaj bosta mož in žena jedla, so nam povedali v pesmi Jedilnik.

Iz zgodovine vemo, kako težko je bilo življenje otrok, ki so se že v rosnih letih morali spoprijeti s trdim delom in izkoriščevalskimi delodajalci. Takšna je bila tudi tobačna delavka mlada Lenka v recitaciji makedonskega pesnika Kosta Racina.

Skupino čebelic sestavljajo predšolski otroci, ki so nam recitali, peli in plesali. Naslovi njihovih pesmi so bili: Peričice, Mamin praznik, O pridnosti in Izidor.

Program je nadaljeval pevski zbor s kvalitetno izvedbo dinamičnih pesmi. Dolenjska je dežela pesmi in plesa, k čemer pripomore tudi vinska kapljica. Otroška folklorna skupina je uporabila prav ta motiv in nam posredovala splet pesmi in plesov Dolenjske.

Naša delovna organizacija je imela vsa leta posluh za umetniške stvaritve mladih pri odraslih ustvarjalcev. Tudi tokrat nudimo prostor razstavi del fotografskega krožka osnovne šole.

Naj končam z željo, da bi se odsev tega praznika čutil prav v vsakem našem delavniku

D. M.



## PROSLAVA OB DNEVU ŽENA

Mednarodni praznik, 8. marec, naj bi bil dan, ko bi se še posebej spomnili žensk v vseh njihovih vlogah, ki jih imajo v vsakdanjem življenju. Topel stisk roke ali šopek ženi, materi, prijateljici ali sodelavki, naj bi bil vsaj enkrat na leto znak spoštovanja, pozornosti in priznanja.

Naš delovni kolektiv sestavljajo v večini ženske in želeli smo se spomniti prav vseh. V sodelovanju z vzgojiteljicami iz našega vrtca in SŠTZU Boris Kidrič iz Novega mesta smo pripravili kratek kulturni program v okviru skromnih možnosti.

Kvartet trobil je slovesno naznanil začetek programa in s prijetnimi melodijami ustvaril praznično vzdušje.

Nismo imeli namena ponavljati fraz, ki jih poslušamo v nagovorih iz leta v leto

ob teh priložnostih, ampak smo želeli preprosto povedati in poudariti vlogo in pomen žene in matere v družbi in doma. Kako gleda na to sindikat, nam je v svojem govoru opisal njegov predsednik Alojz Štrbenc.

Majhni, nebogljeni, a če gre zares tako zelo resni so otroci iz našega vrtca. Na prireditvi je nastopala skupina srnic in v svojem programu pokazala kaj vse so se že naučili.

Toliko ubranih mladih grl kot takrat naša menza še ni slišala. Ti pevci so bili člani pevskega zbora SŠTZU Boris Kidrič. Zapeli so nam pesmi Ribice in Rasti rožmarin.

Biti poleg osemurnega delavnika doma še kuharica, perica, čistilka, vse to je za vsako ženo naporno. Marsikateri gospodinjji dela



TEBIL



# Na obisku v Novoteksu

## 561. člen

Sindikata je dolžan dati delavski kontrolni podatke, ki so nujni za opravljanje kontrole.

## 562. člen

Organ samoupravne delavske kontrole obvesti tudi sindikat, če delavski svet ne stori ukrepov oziroma delavci ne sprejmejo sklepa o ukrepih, da se odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti.

Organ samoupravne delavske kontrole obvesti tudi sindikat, če meni, da se s sklepom, drugim aktom ali ukrepom delavskega sveta kršijo samoupravne pravice delavcev ali je prizadeta družbena lastnina, ali da je delavski svet tak akt sprejel v nasprotju s stališči delavcev.

## 590. člen

Sindikata ima pravico dati predloge za sklenitev samoupravnih sporazumov.

Če sindikat ne podpiše samoupravnega sporazuma, katelega podpisnika naj bi bil, ga ima organizacija združenega dela pravico uporabljati, sindikat pa lahko sproži spor pred sodiščem združenega dela, če ni za spor pristojno ustavno sodišče.

## 636. člen

Delavci imajo pravico in dolžnost izraziti svoje zahteve po sindikatu v zvezi s sporom, ki nastane med delavci posameznih delov organizacije združenega dela oziroma med delavci in organi v organizaciji ali med delavci v organizaciji in med organom družbenopolitične skupnosti, pa spora ni bilo mogoče rešiti po redni poti.

## 638. člen

Delavci morajo obvestiti tudi sindikat, če je spor po značaju takšen, da bi utegnil pripeljati do motenj pri delu in samoupravnih odnosih, ali da bi zaradi njega utegnili nastati znatnejša škoda.

## 639. člen

Če delavci ali sindikat niso zadovoljni s potekom in načinom reševanja spora, zahteva sindikat od skupščine družbenopolitične skupnosti, naj obravnava zahteve delavcev.

Najprej je treba povedati, da prosvetarji še zdaleč nimamo toliko počitnic kot naši ljubi učenci, zimske počitnice se za nas načelno namenjene seminarjem. Zvrsti se nekaj seminarjev za posamezne stroke, en dan pa je namenjen skupnemu družbenopolitičnemu in samoupravnemu izobraževanju. Vsi učitelji naše občine, z osnovnih in srednjih šol, se običajno zberemo v Domu JLA, poslušamo nekaj zanimivih pravadanj, se udeležimo prireditve, ki nam je enkrat izjemoma ni treba pripraviti. To je dan, ko se srečujemo s prijatelji in znanci pa tudi s »prijatelji«, ki učijo naše otroke... ali obratno. To je ognjeni preizkus za pedagoga, ki ga njegovi kolegi opazujejo skozi oči staršev! (Res pa je, da je kovačeva kobila vedno bosa, otroci mojih sorodnikov, ki se na raznih ravneh bavijo z medicino, so mnogo lepše vzgojeni kot moji — pa tudi veliko več bolni! Ali naj bi to pomenilo, da se tekstilci navdušujejo za nudizem?) Včasih se zgodi, da nas pošljejo v kako delovno organizacijo. Ko smo zvedeli, da gre letos naš učiteljski zbor na ogled v Novoteks, smo stvar kajpak v predpočitniški evforiji po svoje komentirali. Zakaj ravno v Novoteksu? Najzlobnejša tovarišica v naši zbornici je pojasnila: »Jasno kot dva bela dneva! Zato kajpak, da bomo potem hvalile vse bogove po spisku, da smo raje učiteljice in ne v tekstilni stroki.«

Tako smo se 25. 2. zbrali v Novoteksu. Bili smo nadvse ljubeznivo sprejeti, naši gostitelji so se pošteno potrudili, da bi nam predstavili svojo delovno organizacijo. Za začetek smo celo uro poslušali vse o nastanku, razvoju in sedanjem stanju Novoteksa, vmes pa so nas širokosrčno pogostili s kavo in sadnimi sokovi, mi pa smo jim temeljito zakadili sejno sobo in tu in tam kaj vprašali. Tako smo si izoblikovali o Novoteksu nekaj temeljnih spoznanj:

1. a) Ta delovna organizacija ogromno izvaža,

b) Kljub temu se zdi, da osebni dohodki — povprečno — niso na posebni višini.

2. a) Njeni izdelki so zelo kvalitetni,

b) Na konvertibilnem tržišču dosegajo zelo nizko ceno, zato pa so dražji doma.

3. a) Za delavce je čudovito poskrbljeno — od malic in

vrtecev do stanovanj in počitniških domov,

b) kljub temu delavci v neposredni proizvodnji redko dočakajo redno upokojeitev, ampak se — po številnih boleznih in depresijah — ponavadi prej invalidsko upokojujejo.

Nekoliko zmedeni ob tolikšni dialektiki smo se razdelili v tri skupine in sledili svojim vodičem po kompleksu stavb, v katerih smo opazovali, kot bi rekelnajni Ovidij, metamorfozo vlakna. Zlasti ženski del občinstva je osuplo in očarano ogledoval puhaste krogle, ki so se spreminjale v za prst debele, rahle, puhaste kače. Na tistem smo se spraševale, če bi se to dalo plesti ... in na kateri številki pletilk? Naš vodič nam je zagotovil, da je ta nežna gmota v resnici zelo močna — nanjo bi lahko privezali tudi tovornjak, pa se ne bi pretrgala! Seveda ne, dokler ne bi potegnil, smo si mislile in v naslednjih halah gledale, kako se rahla, debela vrv pomika skozi nešteto strojev, kako se plošči v trakove ali spreminja v čisto tenke niti, ki jih spet drugi stroji navijajo na nešteto vreten, jih češejo, barvajo ... In že smo v tkalnici, kjer iz niti nastajajo tkanine — raznobarvne, različno tanke, tanke in debele, pa spet v krojačnici, kjer iz teh sveže narejenih tkanin delajo otroške oblekice in jopiče iz jeansa. Veliko strojev, ogromnih, ropotajočih — in vsaj pri prvih fazah ne posebno veliko delavcev. Nekoliko nerodno nam je, da jih motimo pri delu, tudi nam ni prav nič všeč, če nam med šolsko uro kdorkoli butne v razred ... ne vemo, ali naj kaj rečemo ali raje nič. Brez zamere, tovariši in tovarišice — nismo vam želeli zmešati niti!

Slednjič se znajdemo spet vse tri skupine — menda v menzi, zaključni pogovor in spet prijazna pogostitev. Vsak dobi v dar knjižico o predvojnem boju novomeških tekstilcev in pas, ki je bil očitno planiran za damo iz Tavčarjevih knjig — za tisto, ki jo je čistilec lahko z obema dlanema ravno obsegel okoli pasu, ko sta plesala polko. Morda mi bo prav ob koncu obdobja stabilizacije? Ralvije se debata, eden od mlajših tovarišev zastavi svetovno pomembno vprašanje o kavbojkah. Izvemo, da ni na razpolago dovolj dobrega uvoznega bombaža in zato naše kavbojke niso dobre. Kot mati dveh nadebudnih fantov sem

se ganjeno spomnila kavbojk, ki sem jih v dobrih starih časih enkrat ali dvakrat nabavila na drugi strani meje — pa niso trajale nič dalj kot naše! Zato mislim, da tu ni trpežnost niti toliko pomembna — fantje, ki so obsedeni na kavbojke, jih nujno v nekaj mesecih prki bi na njih dolgo ostale cele, če je še tako imeniten material. Važna bi bila nižja cena — in najboljše bi bilo, če bi bile že vnaprej zaplate ali kaki žepi na kolenih! Pe se nekaj, današnja mladina je večinoma zelo visoka in dolgonoga, zato bi morale biti številke večje, ali je normalno, da moram za trinajstletnika kupovati številko šestnajst? Za kakšne pritlikovce so mišljene te številke? Odrasli, ki občasno oblečejo kavbojke, pa itak ne ravnajo z njimi tako grdo — pa najbrž tudi ne želijo kar nekaj let nositi istih hlač, torej tudi tu ni tako važen dober material, ampak dober kraj.

Seveda pa tega svojega razmišljanja nisem utegnila povedati, ker so drugi dovolj govorili.

Slednjič je naš direktor v imenu nas vseh izrekel svečano zahvalo in povabil naše gostitelje, naj si pridejo ogledat našo šolo. Za neuradni konec smo si ogledale še industrijsko trgovino Novoteksa, kar je resno ogrozilo moje finančno ravnovesje ob koncu meseca. Med drugim sem nabavila prav poceni tudi nekako dva kilograma tanke, močne niti, ki jo zdaj počasi namotavam v manjše klopčiče in tako bom še prav dolgo imela lep spomin na obisk v Novoteksu! Stvar me spominja na pripovedko o klopku, ki ga je darovala vila in se ni izteklo, dokler ni tkalec zaklel. Pri meni ni te nevarnosti, ko preklinjam samo pri popraviljanju pisnih izdelkov mojih učencev! In tako klopčič kar teče naprej. Ampak odneham pa ne, in iz osmih ali desetih niti skupaj si bom spletla imenitno krilo ali jopico. Ob cenah kolekcije za naslednjo sezono, ki so nam jo pokazali v Novoteksovi menzi, se mi je namreč posvetilo, da se bo zdaj pa prav zares treba glede oblačenja opreti na lastne sile!

No, pa šalo na stran, brez zamere, tovariši in tovarišice iz Novoteksa, in še enkrat prirska hvala za lepo dopoldne v vašem kolektivu! Morda boste vprašali: »In zakaj hvalite vse bogove po spisku, ker ...?«

Pravzaprav ne. Če strogo objektivno vzamem, ste na boljšem. Celotisti pri strojih: ker so to, kot smo slišali, za zastareli stroji in ne računalni-

ki, v glavnem veste, kaj bo stroj naredil, če potegneta za vzvod, mi pa nikoli ne vemo, kako bodo naši učenci reagirali. Vi vedno veste, koliko metrov ste naredile, rezultat je topljiv in merljiv, mi nikoli ne vemo. Šolska ura je lahko še tako krasno uspela in ljubi učenci trenutno lahko še tako dobro znajo — čez nekaj tednov, če ne prej, se izkaže, da so vse pozabili, ker pač tudi oni niso računalniki... In ogorčeni profesor, ki se je pošteno trudil, nima prav nič pokazati. Niti metra, niti centimetra. In lahko začne spet jovo na novo, kot so včasih rekli v Metliki. In nič ne more jamčiti, da bo uspeh kaj dosti boljši. Kolikokrat sem si že v svojih petindvajsetih letih učne prakse pristržno želela, da bi se bila raje izučila krojaštva! (Zaupno povedano, drugo tako nerodo s šivanko v roki bi težko našli — še gumb komaj prišijem, zagotovo se znajde par centimetrov vstran). Ampak kaj hočemo, nekdo mora biti tudi učitelj, kajne? Poznam tovarišico, ki se je v objestnih mladih letih takole predstavljala: »Vsak ima svoje na-

pake, jaz, na primer, sem učiteljica ...« To je bilo pred več kot dvajsetimi leti, še danes je učiteljica — pa je vmes enkrat obupala in poskusila v banki. Samo za eno leto, potem pa se je skesano vrnila v šolo, češ da so ji otroci še vedno ljubši kot računalniki! Morda pa samo ne zna dobro matematike? No, noben učitelj je praktično ne zna uporabljati ... in je tudi bolje tako, sicer bi bile res prazne šole! Tako pa — tisti, ki znajo dobro računati, že ujamejo dobro priliko in odidejo. Najbolj trmasti ostajamo. Zabavljamo, tarnamo, zavidamo vsem, ki lahko vsaj trenutek točno pokažejo rezultat svojega dela, mi vanj še sami ne verjamemo, pa le delamo dalje. In smo, glejte, vsaj za trenutek poplačani, ko srečujemo čez leta svoje odrasle učence, ki so si le našli pravo mesto v življenju, pa se razveselijo ob srečanju: »Ali se me še kaj spominjate, tovarišica?«

JUDITA BOŽIČ, prof.  
Srednja šola tehniških  
in zdravstvene usmeritve  
Boris Kidrič Novo mesto

## Ali se bomo vrnili k zemlji?

Hrana in energija sta v svetu dobili osrednjo vlogo. Postali sta strateška vira narodnih gospodarstev, ki lahko usodno spreminja položaj in neodvisnost posameznih držav. Že dejstvo, da postajajo kapitalistične države vse pomembnejše izvoznice hrane, socialistične države in države v razvoju pa njene uvoznice, povzročata hude skrbi in nova mednarodna naspotja. Lakota, ki ogroža približno 40% svetovnega prebivalcev, je pravzaprav postala največje zlo sodobnega sveta. Vzrokov za pesimizem je vedno več, kajti število lačnih se ne zmanjšuje, temveč celo narašča.

Kako je pri nas v Jugoslaviji?

Na srečo imamo dovolj rodovitnih polj. Dejstvo, da je od vseh površin, kar 51% kmetijskih, da imamo 133 milijonov sadnih dreves, 1,3 milijona trt, da pridejo na hektar obdelovalne površine manj kot 3 prebivalci, ne nakazuje samo tega, da bi naša država prehranila svoje prebivalce, temveč da lahko postane celo pomemben izvoznik hrane. Podatek, da smo leta 1979 namenili za uvoz hrane 950 milijonov dolarjev, z izvozom pa smo iztržili le 572 milijonov dolarjev, je še toliko usodnejši

ob dejstvu, da smo istega leta za 13 milijonov tón uvožene nafte odšteli 1,9 milijarde dolarjev.

Podatek, da je v Jugoslaviji, kar 650.000 hektarov neobdelane zemlje, na tisoče hektarov zemlje pa je slabo obdelane, je zelo zaskrbljujoč. Možnosti, ki jih imamo za razvoj kmetijstva, so kaj slaba tolažba za našo devizno bilanco vse do tlej, dokler so to le neizkoriščene možnosti. Pred nami je torej obdobje vračanja k zemlji, ki pa bo vse prej kot lahko. Kajti desetletja zanemarjanja kmetijstva so v ljudeh in na zemlji pustila hude posledice. Sledov starih grehov pa ni mogoče zabrisati čez noč.



OBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE

Novo mesto, Strma pot 2

Svet za rekreacijo in letovanje otrok

Številka : 6-7 /85

Datum : 25.2.1985

*NOVOTEKS NOVO MESTO*

Zadeva : ZAHVALA

V imenu vseh maškar, najmanjših in malo večjih, v imenu njihovih staršev in zlasti našega SVETA pri OZFM, se vam pristržno zahvaljujemo za pomoč pri izvedbi letošnje velike otroške maškarade. Tudi vi ste pomagali razveseliti množico otrok, ki jim bo ta dan prav gotovo ostal v najlepšem spominu.

Upamo, da bomo še sodelovali v korist in veselje naših otrok.

Sekretarka :  
Ivanica Mestnik

Predsednik Sveta :  
*Milivoje Đurić*  
Milivoje Đurić

## Spoštovani vsi skupaj!

Prav lepa hvala za darilo, za naš praznik. Vesela sem ga bila. Nagelj oveni, toda krilo ostane. To praktično darilo je zares ekonomično in nepozabno. Hvaležna sem za pozornost in bom zelo vesela, če koga iz našega kolektiva zanese pot pod Krvavec, da se oglasi pri meni.

Vsem skupaj prav lep pozdrav in najlepša hvala.

Frančiška in Leopold  
MORELA

PRAVIŠ, DA SI SE IZGUBIL IN DA IŠČEŠ MAMICO?



# Z obiska sejma modnih tendenc

1. INTERN—JEANS — moda za mlade KÖLN 15. — 17. II. 1985

2. Različne vezave jeansa (efektne preje, zmečkanina, platno (v izgledu kara), diagonal (brušen).

Barva teh kvalitet jeansa — samo sprana — svetlo modra, efekti beli.

Veliko tiska — grafit, rože, kašmir ostali material: brušen keper, platno, pletenina.

— surovinski sestav: 100% bombaž

— teža: od 300 g do 400 g

V oblačilih za mlade je tudi volna, 100 odstotna, vendar kosmatena, predvsem za tople zimske jopiče v karo desenh, ribja kost. V mešanica z volno je prisotna svila pa tudi mrtva vlakna.

Teža volnenih tkanin največ 450 g.

— barve: pastelni toni, živi toni, zabrisani toni

— pasteli: rumena, svetlo modra, roza, siva, violet

— živi toni: rdeča, oranžno rumena, modra, turkiz, zelena-safir, močna roza (ciklam)

— zabrisani toni: siva, kovinsko modro, umazano roza, umazano modra in violet

3. Čipkasti šali, rokavice, rute, gamaše v fluorescenčnih barvah. Pasovi s kovinskimi aplikacijami in umetnimi kamni. Bogate zapestnice in ovratnice s svetlečimi kamni (raznobarvnimi). Veliko kravat, ožjih s tiskom (rože ali grafit).

4. Hlače: Široke pod pasom in preko stegen, proti dolžini se zožajo na 16 do 18 cm. Rob ni zalikan, gube pod pasom so globoke. Hlače iz volnenih

materialov imajo na dolžini ozko manšeto. Hlače iz bombaža imajo enako linijo, obogatene so s številnimi žepi, aplikacijami, zadržkami, rezanimi in pošitimi deli.

Še vedno so aktualne termo hlače. Nova linija hlač se proti stopalu zoža in zaključuje s paščkom, ki objema stopalo.

Jopiči: enostavne linije s kimono rokavi, kratki ali malo daljši, z dolgo fazono spredaj, iz volnenih materialov. Podloženi so s prešito svilo, ki je enobravnna ali potiskana z živimi vzorci. Bombažni jopiči so podloženi z vatelinom in bombažno flanelo. Imajo veliko rezanih in pošitih delov, veliko žepov, aplikacij in zadržg, veliko kovinskih gumbov in sponk.

Večkrat so jopiči kombinirani iz dveh ali treh različnih materialov, vendar v isti barvi. Patenti se pojavljajo v pasu, na rokavih, na ovratnikih, ali pa kot okras. V jopičih je prisoten tudi tisk.

Majice oziroma bombažni puloverji so izdelani predvsem iz bombažne pletenine, zgubanke, kosmatene in deloma rebraste. Aplikacije so iz bombažne tkanine, ki je često v isti barvi kot pletenina. Večkrat so puloverji podloženi s tankim vatelinom in bombažno flanelo. Veliko je tudi potiskane pletenine grafit, rože ali razni napisi.

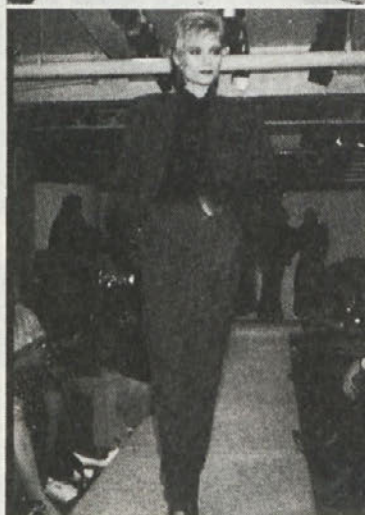
Nekaj novega je v jogging stilu. To je že omenjeni pulover in hlače, ki majo v pasu elastiko proti stopalu pa se zožajo in zaključijo s paščkom, ki objema stopalo.

JANA JOVIČ



# NEKAJ NEVSAKDANJIH PRIMEROV VISOKE MODE

(Modna revija — Pariz konec leta 1984)





## Tralala, hopsasa — pustne smo šeme

Pustovanje je ljudski običaj, ki ga praznujemo vsako leto. Ker si naši davni predniki niso znali razložiti, zakaj se menjavajo letni časi, so verovali, da to urejajo dobre in hudobne nadnaravne sile ali bogovi. Zato so na poseben način praznovali zmago rodovitne pomladi nad pusto in nerodovitno zimo.

Zime so v tistih časih veliko težje prenašali, kakor danes, ker niso imeli toplih bivališč in zalog hrane za dolge zimske dni. Zima jim je prinašala lakoto, bolezen in smrt, pomlad pa novo življenje v naravi, zdravje in srečo. Zato si lahko mislimo, kako so se razveselili prvih znanilcev pomladi, ki so jim sporočili, da se iz naših krajev poslavljata mráz in lakota. Zato so konec puste zime proslavljali z novim veseljem. Za praznovanje so si pripravili posebna oblačila in maske za obraz, da jih ne bi nihče prepoznal.

Tako se na pustni torek obnašamo tudi v današnjih časih, čeprav ne verjamemo več v nadnaravne sile in na pustovanju najbrž niti ne pomislimo na to, da se zima poslavlja iz naših krajev.

Na pusti torek smo se vsi iz vrteca spremenili v pustne šeme. Vse polno je bilo: pajacev,

valčkov, klovnov, kraljičin, čarovnic, pastirjev, kavbojev, indijancev, gusarjev, gospodičen, gospodov, nevest, bile pa so tudi muce, zajčki, medvedi, kroja-

## Tovarištvo ni prazna beseda

Morda boste mislili, da je zdaj prijetno nedeljsko popoldne. Ne, zmotili ste se. Danes je torek, čisto navadni dan, ko ljudje hitijo iz službe.

Zgodilo se je tako. Bolna sem bila, ležala sem v postelji in premišljevala, kako sem v zaotanku s šolo. Prosim mamico, da povpraša mojo sošolko, kaj se dogaja v šoli. Pove mi, da bo prišla zvečer k meni in mi prinesla vse potrebno. Dva dni sta še minila, vendar še vedno zaman čakam.

## Ustvarili sva stenčas

»Nataša, pripraviti morava stenčas«, rečem prijateljici in jo pocukam za rokav. Začuden me pogleda in vpraša: »Kakšen stenčas?« Razložim ji, da sva dobili nalogo, da pripraviva stenčas na temo »Kaj nam lepša življenje?« Nataša je takoj za to. Toda pojavi se kup vprašanj. Kdaj? Kako? Kje.

Vsedli sva se za mizo in napravili osnutek za stenčas. Tovarišica je bila navdušena.

ček Hlaček in še bi lahko naštevali. Pustne žeme smo pele, plešale, igrale, rajale in se veselile. Del tega veselja pa smo želeli ta dan deliti tudi z vami, ki delate v Novoteksu, zato smo vas zmotili in se vam predstavili pri malici in delu na vašem delovnem mestu.

Pustni torek in z njim veselo rajanje sta že za nami, nam pa so ostali veseli spomini in ideje, v kaj se bomo našemili prihodnji pustni torek.

MAJDA MARKOVIČ

Po nekaj dneh končno pride sošolka z veselimi nasmeškom in mi razloži, kaj so delali v šoli. Bila sem je vesela, a v sebi sem vseeno čutila žalost. V teh dneh bi se marsikaj naučila, a sem morala čakati, da se me bo kdo spomnil. Koliko snovi sem zamudila!

Zato lahko resnično povem, da za vsakega pride čas, ko spozna, ali ima tovariša ali ne. Jaz sem to že spoznala.

TANJA CESAR 6. a  
OŠ XII. SNOUB Novo mesto

Treba ga je bilo samo še narediti. Samo? Za to sva porabili kar nekaj časa, pa tudi truda. Najprej sva izbrali primerne misli in spise, potem sva le-te prepisali na različno oblikovan papir in šele nato sva si oddahnili. Manjkal nama je le še naslov. Ta čast je pripadla meni. Na primeren trak papirja sem z velikimi črkami napisala naslov. Ko je bilo končno vse nared, sva v en glas rekli: »No pa je končano.« Drugi dan sva

vse skupaj odnesli v šolo in nalepili na oglasno desko. Ko sva nalepili zadnji spis, sva stopili nekoliko nazaj in si zadovoljno pomeli roke, češ: »Tako, opravljeno je.« Kot uročeni sva stali pred stenčasom in zrlj vanj. Bili sva srečni, ko pa so učenci začeli stenčas ogledovati, je bila sreča dvojnega.

Tako sva dali življenje stenčasu. Sedaj je bil najin. Najino zadovoljstvo pa naju je pripeljalo do zaključka, da je za vsako delo potrebno nekaj truda. Ko je to delo opravljeno, je ves trud bogato poplačan.

POLONA KUMER  
Novinarski krožek  
OŠ XII. SNOUB Novo mesto

## Moja prva žival je zajček

Ko sem bil star osem let, je mama gojila zajčke. Eden izmed njih je bil zelo lep. Imel je zelo lepo barvo. Prosil sem mamó, če mi ga da. Rekla mi je: »Če boš nabiral travo za zajčke, ti ga bom dala.« Obljubil sem ji in tako sem vsak dan nabiral travo za zajčke. Zajčki so rasli in rasli in tako je prišel čas za zakol. Ko je hotela mama zaklati mojega zajčka, sem začel jokati. Prosil sem jo, naj ga ne zakolje. Božal sem ga in ko mama je videla, kako ga imam rad, ga ni hotela zaklati. Tako ga imam še danes in ga še vedno hranim.

SLAVKO LUCIČ 3. a  
OŠ XII. SNOUB Novo mesto

## Imeli smo razstavo starih knjig

V sredo prvo učno uro smo imeli razstavo starih knjig. Vsak izmed nas je prinesel eno ali več starih knjig. Knjige so imele razne zanimive naslove. Bile so okrašene z raznimi okraski, ki se imenujejo vinjete. Najstarejšo knjigo je prinesla Tanja iz leta 1885. Knjiga je bila z naslovom M. Tulli Ciser-nosi le offus. Aleš pa je prinesel knjigo iz leta 1900 z naslovom Unterhal tuug unf Wissens. Tovarišica pa je prinesla tri knjige, ki so bile izdane leta 1900. Napisali so jih pisatelj Kette, Murn in Cankar. Vsi smo knjige gledali z zanimanjem.

ALJA KLOBUČAVER 4. a  
OŠ XII. SNOUB Novo mesto





## Kaj mi lepša življenje

Življenje je kot drobna iskrica v objemu večnosti, ki se znova in znova spreminja. Če pogledaš svet, ki ga vsakdogradi, vidiš polja, travnike, ki se razprostirajo nekam v daljavo. Če se človek vpraša, kaj mu sploh lepša življenje, bi lahko našteval vse, kar je okoli nas.

Vendar prav vse ne, saj ni vse tako narejeno, kot si zaželiš. Marsikaj bi lahko dodal ali oddal naravi, saj se ta zelena površina spreminja v siv beton. Res je, da je narava velik in skrivnosten svet, ki mi lepša življenje. V njej se sprostiš,

pozabiš na težave, ki te vedno spremljajo. Kadar sem v družbi prijateljic se počutim razproščeno in tudi to mi je v veliko veselje, tudi to mi dopolnjuje in bogati življenje. Ko sem ob deževnih dneh zaprta v sobi in razmišljam, kaj naj počnem, mi takoj priskoči na pomoč delo. Tudi to mi lepša življenje. Lahko bi človek našteval in našteval, ampak rekel bi lahko samo z eno besedo, da je to vse, kar moje oči vidijo in tisto, za kar mi srce hitreje utriplje.

ANDREJA JEROVŠEK 7. b

## Imeli smo razstavo starih knjig

Pri uri slovenščine nam je tovarišica rekla, naj prinesemo v šolo stare knjige. Povedala je še, da bomo naredili drugi dan razstavo teh knjig. Vsi smo bili za to.

Drugi dan smo prišli v šolo vsi, ker smo hoteli izvedeti, kakšno knjigo je kdo prinesel. Brž je nekdo izmed mojih sošolcev stekel po ključ od razreda. Odklenili smo razred in hitro dali nekaj miz skupaj. Na mize smo položili knjige. Pogled sem uprl vanje. Z velikim zanimanjem sem jih gledal. V razred je prišla tovarišica. Bila je zelo, vesela, ker smo prinesli veliko starih knjig. Začeli smo jih gledati. Tovarišica nam je povedala, da se majhni okraski v knjigah ime-

nujejo vinjete. Teh veliko najdemo v starih knjigah. Medtem sem si mislil, kako so bile knjige v starih časih lepe in kako so jih ljudje spoštovali. Najbolj staro knjigo sta imela Aleš in Tanja. Tovarišica nam je svetovala, naj nesemo te stare knjige v knjigovезnico. Tako bodo spet lepe in lepo ohranjene. Tudi tovarišica je prinesla nekaj knjig. Štiri so bile obnovljene, ena pa je bila stara. Prebrala nam je nekaj pesmi iz starih knjig. Ura se je končala. Vsi smo bili veseli, ker se je ta ura dobro iztekla.

Rad bi videl, da bi tako razstavo organizirali še kdaj in občudovali lepe stare knjige.

JOŽKO DERGANČ 4. a  
OŠ XII. SNOUB Novo mesto

## Kadrovske novice

V februarju so se v naši delovni organizaciji zaposlili naslednji novi delavci:

### TOZD TKANINA:

DE tkalnica: Marija Miklič, Bogdan Brajdič, Nikola Frlan, Branka Blažič

Investicijsko vzdrževalni sektor: Božidar Butalin

### DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Tehnično razvojni sektor: Ana Cej

Z odsluženega vojaškega roka so se vrnili: Ivan Slak (IVS), Dušan Ravbar (IVS), Jože Hutevec (oplemenitilnica), Janez Radovan (TOZD Trgovina)

V istem času so našo delovno organizacijo zapustili

### TOZD TKANINA:

DE Tkalnica: Branko Kolenc, Marija Miklič, Miran Mlekuž, Branko Bohte

DE predilnica: Adnan Mustafačič

DE oplemetilnica: Vojislav Kuč

### TOZD KONFEKCIJA: Zdenka Rezelj

Na odsluženja vojaškega roka so odšli:

Nenad Dragišič (DE tkalnica)  
Igor Boltes (DE tkalnica)

Jože Vidic (IVS)  
Slavko Črnič (IVS)  
Darko Gerdenc (DE predilnica)

### Prerazporejena sta bila:

Zvone Črne s l. 2. 1985 iz tehnično razvojnega sektorja v TOZD Konfekcija in

Metod Žagar iz DE oplemenitilnica v prodajni sektor — skladišče blaga.

### Upokojili so se naši delavci:

Alojz Slak (DE oplemetilnica)

Vida Zupančič (DE priprava)

Ana Vovko (DE tkalnica)

### Strokovni izpit so opravili naslednji pripravniki:

### TOZD TKANINA

Investicijsko vzdrževalni sektor:

Milan Bevec — razporejen na dela in naloge izvajanje popravil osebnih avtomobilov

### TOZD KONFEKCIJA:

Slavka Mohar, Marinka Muhič — razporejeni na dela in naloge strojno šivanje

### DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Marjan Podlogar — razporejen na dela in naloge spremljanje modnih tendenc in oblikovanje novih konfekcijskih izdelkov

Brigita Levstik — razporejena na dela in naloge opravljanje korespondentskih in administrativno tehničnih del

Za uspešno opravljeni strokovni izpit čestitamo in pri opravljanju del in nalog, na katera ste bili razporejeni, želimo veliko delovnih uspehov.

V. K.

## Kako varčujemo pri nas doma?

*KRISTINA: da igrač ne polomimo, pazimo na stole in mize, da se ne poškodujejo.*

*GREGOR: če imamo polno denarja, ga damo nekam skrit, da je še za drugič.*

*BORUT: z vodo varčujemo, z denarjem, da ga ne zapravljamo, da se krožniki ne razbijajo, z metlo, da se ne pokvari.*

*KLEMEN: z elektriko, da čez dan luč ne gori, varčujemo denar, da veliko ne zapravimo, z vodo, da ne teče, ko se nhamo umivati.*

*DAMJAN: varčujemo, da se šipa ne razbije, da obleke ne umažemo, da z vodo varčujemo.*

*JANEZ: z elektriko, vodo, igračami, da niso vrata, če je zaklenjeno, papir ne trgamo, vrat ne odpiramo in zapiramo, da se ne polomijo.*

*ADNAN: da redno pospravljamo, da ne hodimo z umazanimi čevlji po stanovanju, z obleko varčujemo, da je dolgo časa čista.*

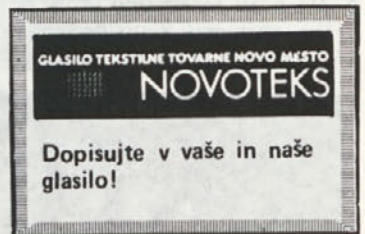
*MIHEC: z vodo, da se ne igramo z njo, da fotelj ne raztrgamo, da se TV in radio ne pokvarita, da preveč ne kurimo in nam ne zmanjka premoga in drv, da copat in čevljev ne trgamo,....*

*TINA: da po stenah ne čečkamo, da ne sveti dolgo luč,....*

*POLONCA: knjig ne trgamo, kozarcev ne razbijamo, na denar pazimo, da ga ne izgubimo, da igrač ne razmetujemo,....*

Zbrala:

MAJDA NEMANIČ



# PORTRET MESECA

Stanka Vaupotiča najbrž ne bi bilo potrebno nikomur izmed nas posebej predstavljati. Poznamo ga stari in mladi in z njim povežujemo vse, kar je v zvezi z gasilstvom. Je namreč naš edini poklicni gasilec.

Na Dolenjsko ga je pot zanesla iz čisto drugega konca Slovenije. Rodil se je 6. 10. 1930 v Zaklu pri Podlehniku v bližini Ptuja. Družina z dvanajestimi otroki se je vseskozi otepala z revščino. Kruha je res bilo malo, zato pa toliko več ljubezni, močne medsebojne povezanosti in spoštovanja.

Stanko si je začel služiti kruh v tovarni avtomobilov Maribor. Po odsluženem vojaškem roku leta 1954 ga je sestra, ki je z možem delala v Novoteksu, zvabila v Novo mesto. Dobil je delo v tkalnici na starih tkalskih strojih, kjer je delal 5 let. Njegovo drugo delovno mesto je bilo v skladišču gotovega blaga, kjer so bili takrat zaposleni le trije delavci. Kot dobremu in vestnemu delavcu so Stanku kasneje zaupali vodenje dela v vzorčnem skladišču, kjer je delal vse do leta 1975. Takrat smo prvič odprli delovno mesto poklicnega gasilca in kdo drug bi ga opravljal, če ne prav naš Stanko. Kot sam pravi, se je gasilstvu zapisal že v rani mladosti. Delo v gasilskem društvu mu je vedno nudilo veliko notranje zadovoljstvo, saj so se v njem lahko manifestirale vse njegove lepe človeške lastnosti, nenehna pripravljenost in želja — pomagati človeku v nesreči.

Takoj ko je začel z delom v našem kolektivu, se je včlanil tudi v gasilske vrste. Imel je željo izpopolniti svoje znanje na področju gasilstva in to mu je nedvomno uspelo s končano gasilsko šolo v Medvodah in kasneje v Ljubljani, kjer je dobil kvalifikacijo gasilca in naziv gasilskega častnika.



Stanko pravi, da je bilo lažje in predvsem prijetneje delati nekdanj, čeprav v veliko težjih in skromnejših razmerah. Še tako moderna oprema ne more nadomestiti takratnega entuziazma in elana. V očeh se mu pojavijo poseben sij, ko govori o tistih časih. Pogreša jih in z njimi večjo pripravljenost in voljo posameznikov do dela v gasilstvu. Želi, da delo v njihovih vrstah ne bi sprejemali kot obvezo, ampak naj bi se v njem izražala resnična pripadnost in vsa humanost, ki mora biti sestavina dela pravega gasilca. Kljub velikemu posluhu, ki ga imajo vodilni delavci do njihovega dela, na žalost ugotavlja, da so tudi posamezniki, ki nočejo priznati velikega pomena in odgovornosti organiziranega gasilstva.

Stankovo delo je obsežno. Njegova skrb je gasilska preventiva, strokovno izobraževanje, gasilske vaje, administrativno poslovanje IGD, sodelovanje navzven na strokovno tehničnem področju gasilstva. Že 28 let je član IGD Novoteks in ves ta čas tudi član upravnega odbora IGD Novoteks. 18 let je načelnik industrijskega gasilskega društva. S svojimi bogatimi izkušnjami ves čas dela tudi v občinski gasilski zvezi, kjer je že 23 let član upravnega odbora. Bil je tudi 8 let poveljnik občinske gasilske zveze, kot poveljnik in predsednik raznih komisij.

Stanko upa, da bo v zadnjem obdobju svojega dela doživel tudi uresničitev svojih želja, ki so hkrati nuja in velika potreba. V tako veliki delovni organizaciji, kot je Novoteks, bi moralo delati več poklicnih gasilcev. Do danes večje posredovanje gasilcev pri nas res ni bilo potrebno, a kdo nam zagotavlja, da to ne bo mogoče že jutri?

## Pismo uredništvu

V današnjem Delu sem prebral, da je Novoteks dosegel v veliki konkurenci v Beogradu pomembno zmago. Veselim se tako sam kot tudi vsi drugi nekdanji delavci, ki smo čustveno vezani na delovno organizacijo, v kateri (pred upokojitvijo) smo toliko let delali in soustvarjali.

Posebne čestitke gredo tovarišici Jani Jovič, ki je že do sedaj pokazala izreden smisel za lepoto in praktičnost oblačil za naše najmlajše in odraščajočo mladino.

Novoteksu še naprej želim uspešno delo in uveljavljanje tako na domačem kot tujem tržišču.

# TEJLS®

## ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje žene in drage mame ANTONIJE SIROČIČ se iskreno zahvaljujem sodelavcem in upokojencem Novoteksa za podarjene vence in izrečene besede sožalja. Hvala vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: mož Pavel,  
hčerki Marica in  
Danica ter  
ostalo sorodstvo

## ZAHVALA

Vsem zaposlenim v tkalnici se iskreno zahvaljujem za darilo in izkazano pozornost o mojem odhodu v pokoj. Obenem želim vsem veliko zdravja in dobrih delovnih rezultatov.

VOVKO ANA

Ker je v prejšnji številki prišlo do napake oz. nepopolnih podatkov, jih danes objavljamo še enkrat.

## CENE ZA LETOVANJE SO:

- Počitniške hišice Sabunike, počit. dom Selce, koča na Veliki Planini
  - delavci DO in njihovi šoloobvezni otroci 100,00 din
  - predšolski otroci 50,00 din
  - zakonci zaposleni drugje 120,00 din
  - ostali gostje 200,00 din
- Počitniški dom Piran in prikolice
  - delavci DO in njihovi šoloobvezni otroci 80,00 din
  - predšolski otroci 40,00 din
  - zakonci, zaposleni drugje 100,00 din
  - ostali gostje 160,00 din



## STANOVANJA

Zaradi potreb naše DO po strokovnih kadrih iščemo dve stanovanji za zakonca z visoko izobrazbo in enim otrokom, vseljivi v juniju mesecu.

Ponudbe pošljite v kadrovski oddelek.

